БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 193 (16.579). | 18 август 1976 йил, чоршанба | Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВ Ю. ЦЕДЕНБАЛ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

16 август куни Қримда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида дам олаётган Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хурали Президиумининг Раиси Ю. Цеденбал билан дўстона суҳбатлашди.

Иккала партия раҳбарлари Совет Иттифоқида ва Монголия Халқ Республикасида КПСС XXV съезди ва МХРП XVII съезди қарорларини бажариш соҳасида амалга оширилаётган катта иш тўғрисида бир-бирларига гапириб бердилар. Улар иккала мамлакат ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги анъанавий қардошлик алоқалари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Бу алоқалар йил сайин тобора мустаҳкамланиб, самаралироқ бўлиб бормоқда.

Суҳбат давомида ташқи сиёсат ва халқаро коммунистик ҳаракат проблемалари устида ҳам гаплашиб олинди. Кейинги вақтларда ҳукуматлар ва кенг жамоатчилик Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш ва тинч ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида сарфлаётган куч-ғайратларининг катта аҳамиятини таъкидлаб, Л. И. Брежнев билан Ю. Цеденбал Осиёда шу қитъадаги ҳамма давлатларнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлаши асосида тинчлик, хавфсизлик ва яхши қўшничиликни таъминлаш вазифасига эътибор бердилар.

Суҳбат самимий ўртоқларча вазиятда, муҳокама этилган ҳамма масалалар юзасидан суҳбатдошларнинг тўла якдиллиги муҳитида ўтди.

(ТАСС).

ПАРТИЯНИНГ ЖАНГОВАР ОТРЯДЛАРИ

Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводи партия комитети секретари Иван Александрович Бобров чўян-қуюв цехи партия ташкилоти секретари Яков Данилович Деркачни партномга таклиф этди. Улар цех партия ташкилотининг навбатдаги ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик ҳақида батафсил гаплашиб олдилар. Шундан кейин Яков Данилович ўз ўрнига янги секретарь тавсия этиш ҳақида гап очиб қолди. Партком секретари партком аъзолари бу масалада алоҳида фикрга эга эканликларини айтди. Баъзи цехларда секретарларни алмаштириш, ўрнига ишчан, актив ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган коммунистларни тавсия этиш кўзда тутилаётган бўлса-да, чўян қуюв цехида бунга ҳожат йўқ деб топилди. Чунки, цехдаги вазият шуни тақозо этмоқда, кўпни кўрган, принципиал, партия ишида анча тажриба тўплаган секретарни ўз ўрнида ишлаб тургани маъқул. Цех бошлиғи ҳали янги киши, у ўзини тутиб олмасдан туриб, секретарни ҳам янгилаш умумий ишга салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Партком чўян қуюв цехи партия ташкилотини ўзининг мустаҳкам таянчи ва энг жанговар отрядларидан бири деб билади.

Ҳақиқатан Яков Данилович Деркач парткомда ҳам, коммунистлар ўртасида ҳам ишончни қозонган секретарлардан. Ўзи ветеран ишчи. Тўққиз йилдан бери цех коммунистлари унга ишонч билдириб ўзларига етакчи қилиб сайламоқдалар.

Завод партия комитети цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг жанговарлиги ва обрўсини оширишга энг аввало секретарь ва партия ташкилотчиларини тўғри танлаш орқали эришмоқда.

«Ҳатто энг кичкина партия ташкилоти ҳам ҳамма нарсани яхши ҳисоблаб чиқса, ҳамма нарсани пайқаб олса, ҳамма нарсани ишга солса, кўп нарсалар қилиши, кўпгина янги имкониятларни топиши мумкин»,—деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев. Республика партия ташкилоти ана шунга амал қилган ҳолда цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг жанговарлигини оширишга, уларнинг ҳамма нарсани яхши ҳисоблаб чиқишлари, ҳамма нарсани пайқаб олишлари ва ҳамма нарсани ишга солишларига эришмоқда. Айниқса, ҳозирги муҳим паллада — партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайловлар бошланган бир пайтда жуда кўпчилик партия комитетлари уларнинг фаолиятини КПСС XXV съезди талаблари асосида кўриб чиқишни, хўжаликка раҳбарлик ва идеология иши практикасида вужудга келган барча янгилик ва қимматли тажрибаларни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантиришни, мавжуд камчиликларни очиб ташлаб, уларни бартараф этиш йўлларини кўрсатиб беришни ўзларининг бош вазифалари деб билмоқдалар.

Бу йилги партия ҳисобот-сайловларининг алоҳида хусусияти шундаки, улар КПСС XXV съездидан кейин умумхалқ меҳнат кўтаринкилиги ҳар қачонгидан жўш уриб, съезд қўйган улкан вазифалар коммунистларнинг, бутун халқнинг жонажон ишига айланган бир вазиятда биринчи марта ўтмоқда. КПСС XXV съезди партия қуйи звеноларини мустаҳкамлаш, уларнинг меҳнат коллективлари ҳаётидаги етакчилик ролини янада оширишга алоҳида эътибор берди.

Эндиликда цех партия ташкилотлари, партия группалари тузилмаган бирон-бир участка, корхона, қурилиш, колхоз ва совхозлар ҳамда муассасаларнинг партия таъсиридан четда қолган бирон-бир бўғини йўқ. Бошланғич партия ташкилотлари ана шу партия қуйи звенолари орқали ва уларнинг актив ёрдамида жойларда партиямиз сиёсатини амалга оширмоқдалар, коммунистларни олдинги марраларга бошламоқдалар, партия билан омма бирлигини мустаҳкамлаб, бевосита яратувчилик ишларига бошчилик қилмоқдалар. Ўтган беш йил ичида Ўзбекистон Компартияси составида бошланғич партия ташкилотлари 2344 тага, цех партия ташкилотлари 2193 тага, партия группалари эса 1898 тага кўпайди. Эндиликда республикамиз Компартияси составида 15867 бошланғич, 19699 цех партия ташкилотлари, 10711 та партия группалари бўлиб, улар КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишда омма ўртасида актив сиёсий-тарбиявий иш олиб бормоқдалар.

Партия ҳужжатларини алмаштириш даврида тўпланган қимматли тажрибаларни унутиб қўймай кундалик ишда қўллаб келаётган партия ташкилотлари коммунистларнинг активлигини тобора оширишга эришаётирлар. Айниқса, оддий коммунистларни партия йиғилишларини тайёрлашга кўпроқ жалб этаётган қуйи партия звеноларининг иши диққатга сазовордир. Бу тажрибадан ҳисобот-сайловларга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ҳам кенг қўлланиш керак.

Танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантириш лозим. Ҳисобот-сайловларнинг соғлом танқид руҳида ўтишига эришиш керак, токи ҳисобот даврида йўл қўйилган бутун камчиликлар очиб ташлансин ва уларни бартараф этиш йўллари белгилаб олинсин. Танқид ва ўз-ўзини танқид ҳатто энг кичкина қуйи партия коллективида ҳам камчиликларга нисбатан муросасизлик вазиятини, танқидий мулоҳазалар ва коммунистларнинг таклифларига эътибор билан қараш вазиятини вужудга келтира олади.

Қорақалпоғистон, Сирдарё, Тошкент областларининг бир қатор партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайловлар бўлиб ўтди. Уларнинг кўпчилигида қуйи партия звенолари бир йиллик фаолияти ишчанлик билан муҳокама қилинди, қўлга киритилган ютуқлар атрофлича таҳлил этилди. Камчиликлар танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташланди, йиғилишлар коммунистларнинг актив иштирокида ўтиб, цех партия ташкилотлари секретарлиги ва партия группаси ташкилотчилигига энг муносиб ташкилотчи ва ташаббускор кишилар сайландилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари ҳисобот — сайловларга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш борасида тўпланган ижобий тажрибаларни чуқур ўрганиб чиқиб, уни барча партия ташкилотларига кенг ёйишлари, партия группалари ва цех партия ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатиб, ҳисобот-сайловларнинг юксак ташкилий даражада ўтишига эришишлари лозим. Партия комитетлари ва партия бюроларининг вазифаси партиянинг жанговар отрядларига ҳақиқий жанговар ташкилотчилар сайланишига, қуйи звеноларда тўпланган бутун тажрибалар умумлаштирилиб, уларнинг келгуси вазифалари аниқ-равшан белгилаб олинишига эришишдан иборатдир.

ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ ШАЙ БЎЛСИН!

Саноат—1976 йил ҳосил мавсумига

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

— Қишлоқ буюртмасини муддатидан илгари сифатли бажарамиз!

Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководство» бирлашмаси корхоналари коллективларининг шиори ана шундай. Колхоз ва совхозларга бу йилги ҳосилни муваффақиятли ўриб-йиғиб олиш учун зарур техникани муддатидан илгари етказиб бериш юзасидан Днепропетровск комбайн заводи ишчиларининг қўшимча мажбурияти ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг уларга йўллаган мактубини бирлашма меҳнатчилари қизғин қўллаб-қувватладилар. Бирлашма ишчи ва хизматчилари ўнинчи беш йиллик биринчи йили марраси — 5 миллион 300 минг тонналик улкан хирмонни тезроқ бунёд этиш ишига муносиб ҳисса қўшишга интилиб, ўз имкониятларини қайта кўриб чиқдилар ва зиммаларига янги мажбуриятлар қабул қилдилар. Мажбуриятларга кўра, бу йил плandan ташқари бирлашма корхоналарида «УПХ-5Г» кўрак чувиш машиналари учун 400 та вентилятор ишлаб чиқарилади, шундан 200 таси учинчи кварталда тайёрланади. Кўрак йиғиш машиналарини етказиб бериш 9 ойлик топшириғи эса 22 сентябрда адо этилади.

ҒАМХЎРЛИК ИФОДАСИ

Днепропетровскдаги К. Е. Ворошилов номли комбайн заводи коллективининг ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун колхоз ва совхозларни муддатидан илгари зарур техника билан таъминлаш ҳақидаги ташаббуси тошкентлик тракторсозларни янги марраларга руҳлантириб юборди. Улар аввалги режаларини қайта кўриб чиқиб, янги мажбуриятлар олдилар.

— Корхонамиз коллективи, — дейди СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи директори П. Мирзаахмедов, — ўнинчи беш йилликнинг тўнғич йилида 60 от кучига тенг бўлган «Т28Х 4М» тракторини кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштириш учун социалистик мусобақани авж олдирган. Биз 3 сентябргача пахтакор республикаларга 22300 та трактор прицепи жўнатиш иштиёқида меҳнат қилмоқдамиз.

Э. ХЎЖАЕВ.

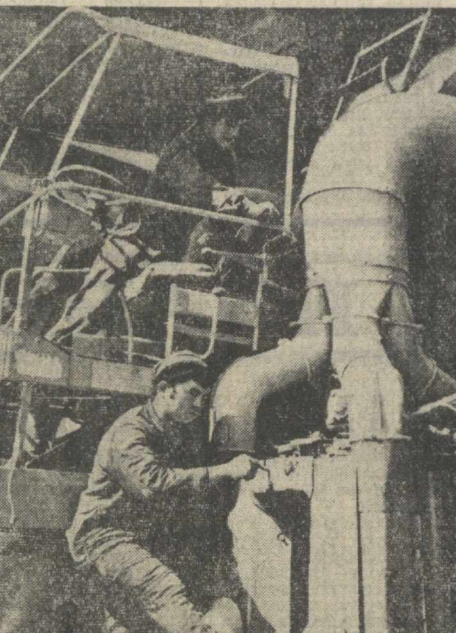

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Ҳадемай пахта терими бошланади. Шунда Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли совхоз далаларида 114 та терим агрегати ишлайди. Ҳозир хўжаликда пахта териш машиналари ремонти тугалланиш арафасида турибди. Суратда: илғор механизатор М. Солихонов ва Х. Ниёзов ўртоқлар терим агрегатини мавсумга шайлашяпти.

И. Хўжаев фотоси, (ЎзТАГ).

ПЕШҚАДАМЛАР

Юқори Чирчиқ районидаги хўжаликларнинг деҳқонлари бедани тўртинчи марта ўришга киришдилар. Кўпгина бригадалар гектар бошига 30 центнердан кўпроқ яшил беда ўриб олмоқда. «Политотдел», «Правда», «Ленинский путь» колхозларининг илғор бригадалари ҳозиргача суғориладиган ҳар гектар майдондан 106 центнерга етказиб беда пичани олдилар.

Маккажўхори силоси бостириш ишлари муваффақиятли бормоқда. Бунинг учун ҳар бир колхозда комплекс бригадалар тузилган бўлиб, уларнинг ихтиёрида ўрим-йиғим комбайнлари ва автотранспорт воситалари бор.

Маккажўхори пояси ўрилгандан кейин дарҳол силос ўраларига олиб келинади. Кўкпоя карбамид аралаштириб бостирилади, чунки у озуқани оқсил моддаси билан бойитиб унинг сифатини оширади.

Ҳозиргача районда 23 минг тонна маккажўхори силоси бостирилди. Табиий ўт-ўлан бултургига нисбатан уч баравар кўп тайёрланди. Юқори Чирчиқ районининг меҳнатчилари хашак тайёрлаш суръатларига кўра Тошкент областида пешқадамлик қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ, 17 август. (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг ғоявий-ахлоқий тарбиясини янада кучайтириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

САМАРҚАНД, 17 август. (ЎзТАГ). Бу ерда идеология ходимларининг область кенгаши бўлди. Кенгаш қатнашчилари сиёсий ва иқтисодий таълим системасида ўқув йили якунларини, КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш вазифаларини кўриб чиқдилар.

Кенгашда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов нутқ сўзлади.

ФРАНЦИЯЛИК МЕҲМОН

Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, ФКП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Андре Лажуани Тошкентга келди.

Андре Лажуани Ўзбекистонга келган биринчи куни 17 августда В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалини бориб кўрди, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларига сайр қилди. (ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш саккиз ойлик планини муддатидан аввал, 16 августда бажардилар. Саккиз ойлик программага қўшимча равишда камида 115 миллион сўмлик пахта толаси, линт ва бошқа маҳсулотларни реализация қилиш мўлжалланмоқда. (ЎзТАГ).

ШОНЛИ АНЪАНАЛАРГА САДОҚАТ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИ ИШЧИЛАРИГА, ИНЖЕНЕР- ТЕХНИК ХОДИМЛАРИГА ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика пойтахти — Тошкент шаҳрида трамвай қатнай бошлаган куннинг 75 йиллиги билан сизларни қизғин ва самимий қутлайдилар. Ҳозирги вақтда трамвай-троллейбус бошқармаси Ўзбекистондаги бой революцион ва меҳнат анъаналарига эга бўлган энг кекса ва йирик ташкилотлардан биридир.

Асримиз бошида Тошкентда ишчи коллективингизнинг вужудга келтирилганлиги синфий онгнинг ўсиши, меҳнаткашларни актив революцион фаолиятга жалб этиш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Трамвай паркининг ишчилари митингларда ва забастовкаларда, дастлабки марксистик тўгаракларнинг ишида қатнашдилар.

Таштрам ишчилари Улуғ Октябрь социалистик революцияси даврида қизил гвардия сафига кўнгилли бўлиб кириб, Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун қўлларига қурол олиб курашдилар.

Тошкент трамвайчилари дастлабки беш йилликлар даврида республика халқ хўжалигини ривожлантиришда актив қатнашдилар, стахановчилик ҳаракатини ривожлантиришнинг ташаббускорлари бўлдилар, қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришда зўр фаолият кўрсатдилар. 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушининг оғир дамларида Таштрамнинг кўпгина ходимлари фронт жангларида қатнашдилар, мамлакат ичкарисида фидокорона меҳнат қилдилар.

Сўнгги йилларда коллектив республика пойтахти — Тошкент шаҳри аҳолисига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш соҳасида катта иш қилди. Трамвай ва троллейбус линиялари реконструкция қилинди, техника билан қайта қуроллантирилди ва янги линиялар қурилди, замонавий парк ва энергетика хўжалиги вужудга келтирилди. Коллектив тўққизинчи беш йилликда бу соҳада айниқса катта муваффақиятларга эришди.

Барча совет кишилари сингари сизлар ҳам партиямиз XXV съездининг қарорларини амалга ошириш учун ишга актив киришдингиз. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев партия Марказий Комитети номидан съездда қилган Ҳисобот докладида баён этилган қоидалар ва хулосаларни зўр мамнуният билан қабул қилдингиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Тошкент трамвай-троллейбус Бошқармасининг ҳамма ходимларига сиҳат-саломатлик, катта бахт ва ўнинчи беш йилликнинг улкан планларини ҳамда 1976 йилги юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида янги меҳнат муваффақиятларига эришувларини тилаб, таштрамчиларнинг шонли коллективи меҳнат анъаналарини бундан буён ҳам авайлаб сақлайди ва кўпайтиради, КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун ўзининг бутун куч-тажриба ва билимларини сарфлайди, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ТОШКЕНТ ТРАМВАЙИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Тошкент трамвайига 75 йил тўлди. 17 августда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ана шу воқеага бағишланди. Бу йиғилишга шаҳар транспорти ходимлари билан бир қаторда меҳнат ветеранлари, турли ишлаб чиқариш коллективларининг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари ҳам келишди.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев йиғилиш аҳлининг давомли қарсаклари остида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Советининг Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг ишчиларига, инженер-техник ходимларига ва хизматчиларига йўллаган табрикномасини ўқиб берди.

Йиғилиш қатнашчилари республика пойтахтининг транспортчилари трамвайчиларнинг шонли анъаналарини янада кўпайтирадилар, ўнинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажариш учун шаҳар меҳнатчилари бошлаган мусобақага муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонтирдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ СТОКГОЛЬМ ХИТОБНОМАСИНИ БУТУН ХАЛҚ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА

17 август куни Москвада тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг кенгайтирилган пленуми бўлди. Пленум ишида тинчликни ҳимоя қилиш республика, ўлка ва область комитетларининг, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, таниқли фан ва маданият арбоблари иштирок этдилар. Пленум жаҳон тинчлик кенгашининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, қуролсизланиш учун Стокгольм Хитобномасига имзо тўплаш кампанияси СССРда қандай бораётганлиги тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг раиси ёзувчи Н. С. Тихонов пленумни оча туриб, Совет Иттифоқида қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, қуролсизланиш учун ўтказилаётган кампания ҳақиқатан умумхалқ характерига эга бўлганлигини таъкидлаб ўтди. Бу кампания совет кишилари тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буён ҳам кураш олиб бориш тўғрисида КПСС XXV съезди ўртага қўйган программани астойдил қўллаб-қувватлаётганлигини ифодаловчи эркин намойишига айланиб кетмоқда. Қуролсизланиш соҳасида реал тараққиётга эришиш борасида куч-ғайратни кучайтириш ана шу программанинг асосий вазифасидир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, партия ва ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари янги Стокгольм Хитобномасини имзолаганликлари, деб таъкидлади Н. С. Тихонов, катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Бу — КПСС, бутун совет халқи қуролланиш пойгасини тўхтатишга, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнининг барқарорлигини ва муқаррар тус олишини таъминлашга интилаётганлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

Пленумда тинчликни ҳимоя қилиш совет комитети раисининг биринчи ўринбосари академик Е. К. Федоров доклад қилди.

Е. К. Федоров СССРда 15 августгача Жаҳон Тинчлик Кенгашининг даъватини совет гражданларидан 159 миллион 904 минг киши имзолаганлигини маълум қилди.

Пленум қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш учун Хельсинкида жаҳон конференцияси чақирилишини табриклаб, бу конференция барча тинчликсевар кучларни ана шу олижаноб мақсадлар учун курашга бирлаштириш йўлида муҳим қадам бўлади, деб ишонч билдирди. (ТАСС).

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, картошка, ҳўл мева ва полиз маҳсулотлари тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — сабзавот, учинчи устун — картошка, тўртинчи устун — ҳўл мева, бешинчи устун — полиз маҳсулотлари.

Сурхондарё	78.0	105,1	47,9	71,0
Андижон	70,6	22,3	90,7	28,8
Фарғона	62,7	33,8	75,5	61,8
Бухоро	59.0	—	29,4	53,6
Тошкент	47,2	53.7	129,1	42,1
Қашқадарё	46.5	139,4	77,3	44,8
Жиззах	45,5	54,6	126,8	15,6
Наманган	43,4	56,7	63,3	47,0
Самарқанд	39,5	31,0	75,5	20,2
ҚҚАССР	36.4	3,8	60,5	6,4
Хоразм	36,3	1,6	91,4	14,0
Сирдарё	24.9	51,2	105,5	16,7
Республика бўйича:	50,0	48,7	89,8	29,7

МИЛЛИОН ТОННА «КАҲРАБО ДОН» УЧУН

Республика областларида маккажўхори дони ўримининг бориши тўғрисида шу йил 17 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — ўриб олинадиган майдон (гектар ҳисобида), учинчи устун — ўрилган майдон (гектар ҳисобида), тўртинчи устун — мавсум бошидан буён (процент ҳисобида), бешинчи устун — бир кунда ўриб олингани (процент ҳисобида).

Сурхондарё	6749	3201	47,4	1,7
Андижон	9139	3777	41,3	5,8
Қашқадарё	12453	4533	36,4	6,1
Наманган	9874	2312	23,4	2,3
Бухоро	13579	2697	19,9	4,8
Фарғона	13152	2470	18,8	3,4
Тошкент	14897	987	6,6	1,4
Сирдарё	11596	542	4,7	3,4
Жиззах	11667	523	4,5	0,9
Самарқанд	16749	72	0,4	0,1
Хоразм	9155	45	0,5	0,1
ҚҚАССР	9496	—	—	—
Республика бўйича:	138506	21159	15,3	2,5

ДАЛА ИШЛАРИ КОМПЛЕКС РАВИШДА БАЖАРИЛАДИ

ЭСТОНИЯ ВА АРМАНИСТОН ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТЛАРИ

Республика партия-хўжалик активининг кенгаши бўлиб ўтди. Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин доклад қилган бу кенгаш **Эстония ССР** қишлоқ меҳнаткашларининг оширилган янги мажбуриятларини маъқуллади. Йиғилишда дала ва фермаларда ишларни комплекс равишда олиб бориш—ҳамма кўрсаткичлар юзасидан план ва мажбуриятлар ошириб бажарилишига имкон беради, деб таъкидланди.

Республика деҳқонлари жами дон харид қилиш ҳажмини бир ярим баравар кўпайтириш ва Ватан омборларига 150 минг тонна дон тўкишга, давлатга 250 минг тонна картошка сотишга қарор қилдилар. Бу эса илгари қабул қилинган мажбуриятдан 35 минг тонна кўп.

Чорвадорлар давлатга 1 миллион 110 минг тонна — плandan ташқари 100 минг тонна кўп сут, 15 минг тонна қорамол ва парранда, умумий харид ҳажмидан 10 миллион дона кўп тухум сотадилар. Гўшт сотиш кўпайиши билан бирга қорамол ва чўчқа бошини кўпайтириш планлари тўла ва ошириб бажарилади, чорвачилик маҳсулотлари сифати яхшиланади.

Арманистон ССР колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳар томонлама ўрганиб чиққач, давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш юзасидан янги марралар белгилаб олдилар. Улар Ватанга 126 минг тонна қанд лавлаги, 280 минг тонна сабзавот, 210 минг тонна узум, 55 минг тонна дон, 241 минг тонна сут, 83 минг тонна гўшт, 221 миллион дона тухум, 44 минг тонна ёронғул сотишга қарор қилдилар. Булар илгари олинган мажбуриятлардан кўпдир.

Кўпроқ дағал ва ширадор ем-хашак тайёрлаб, чорвачиликнинг ем-хашакка бўлган эҳтиёжларини батамом таъминлашга қарор қилинди.

Республика хўжаликларида айни маҳалда келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин вужудга келтириш ишлари бошлаб юборилди.

(ТАСС).

КОММУНИСТНИНГ БИЛИМ ДОИРАСИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Райком секретари колхозга келди. Бу гал у колхоз раисини эмас, партия комитетнинг секретарини суриштириб қолди. Суҳбат мавзуи ҳам янгича эди: коммунист диапазони тўғрисида гап борарди.

— КПСС Устави талабига кўра, ҳар бир коммунист марксча-ленинча назарияни эгаллаши, ўз ғоявий савиясини ошириб бориши керак. Коммунист — давримизнинг илғор кишиси, омманинг сиёсий тарбиячиси. У ўз малакасини тинмай такомиллаштириши, техникани эгаллаши, билим доирасини кенгайтириб бориши лозим. Сизнинг партия ташкилотингизда КПСС Уставининг бу талаблари қандай бажарилялти?

Колхоз партия комитетининг секретари Р. Авазматов партиявий ишда анча тажриба орттирган, малакали раҳбар У райком секретарининг саволини тушунди, шундай бўлса ҳам мулоҳазага борди. Партия ташкилоти ҳисобидаги 170 коммунист номидан гапириш, уларнинг савияси тўғрисида фикр айтиш ундан масъулият талаб этарди.

— Партия ташкилотимиз бу масалани диққат марказида тутиб келмоқда. Коммунистларнинг сиёсий ўқиши, ўз устида ишлаши, малака ошириши тўғрисида партия йиғилишларида, комитет мажлисларида принципиал гаплар, муҳокамалар бўлиб турди...

Шундан кейин партком секретари конкрет рақамларни келтирди. Партия сиёсий маорифи системасида коммунистларнинг катта кўпчилиги марксча-ленинча назарияни ўрганмоқда, иқтисодий билимлар билан қуролланмоқда. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида сиртдан ўқиётган коммунистлар ҳам борлиги маълум бўлди. Партком секретари Р. Авазматовнинг ўзи педагогика институтини сиртдан битириб, бу йил диплом олади. Коммунистлардан Б. Мадраҳимов, Қ. Бобожонов ва бошқалар қишлоқ хўжалик институтида сиртдан ўқимоқдалар.

Баъзи характерли рақамлар: фақат 15 коммунист олий маълумотга, 120 коммунист эса ўрта махсус ва умумий ўрта, 28 коммунист тўлиқсиз ўрта маълумотга эга. Олий ўқув юртларида сиртдан ўқиётганлар 12 киши, холос. Нега бундай?

Райком секретарини қизиқтирган талай саволларга жавоб бериш осон кўчмади, чунки партком секретарининг ён дафтари хўжалик ишларига доир рақамлар билан тўлган. Айрим саволлар эса кутилмаганлиги учун ғалати туюлар эди.

Мана, ўша саволлардан баъзилари: 170 коммунистдан фақат 50 киши техникани бошқаришни билади. Бошқалар-чи? Китобхонлар орасида коммунистлар нега оз? Агроном-энтемолог С. Отаев нега китоб ўқимайди, газета-журналга қизиқмайди?

Чорвадор С. Ражабов, боғбон О. Отажонов ўз устларида мунтазам ишламайдилар, партия йиғилишларида сўзга чиқмайдилар. Бу пассивликка сабаб нима?

Ёш бўлса ҳам ўқимаётган, ўз ғоявий савиясини, техникавий малакасини ўстиришга эътибор бермаётган коммунистга бефарқ қараб бўлмайди-ку! Газета ўқимайдиган, жаҳон янгиликларидан, халқаро аҳволдан бехабар киши турмушдан орқада қолади. Иш тиғизлигини рўкач қилиб китоб ўқимаган, радио тингламаган, кино кўрмаган айрим раҳбарларга, спортга, музикага қизиқмайдиган баъзи ёшларга ажабланмаслик мумкин эмас. Партком секретари шундай кишилар коммунистлар орасида ҳам бор эканлигини эътироф қилади.

Хива район партия комитетининг биринчи секретари М. Маткаримов жойларда бўлган вақтида хўжалик ишларнинг аҳволи билангина қизиқиб қолмай, бошланғич партия ташкилотларининг кўп қиррали фаолияти билан ҳам яқиндан танишади, партия ташкилоти секретарларига конкрет маслаҳатларини ва ёрдамини аямайди. Бу фазилат партия ходимлари учун ибрат бўла олади.

Райондаги Фрунзе номли колхоз партия ташкилотида коммунистларнинг ғоявий, маданий-техника савиясини ўстириш қандай аҳволда эканлиги чуқур таҳлил қилинганлиги ишга анча фойда келтирди. Коммунистларнинг активлиги ошди, ўқишга, китобга, техникани, фан ютуқларини эгаллашга қизиқиши кучайди. Колхоз маданият саройида область театри оталиғида бадиий ҳаваскорлик тўгараги ташкил қилинди, фото ва спорт ишқибозлари сафи кенгайди. Механизацияни эгаллаш ҳаракати оммавий тус олди. Партком аъзоларидан бригада бошлиғи А. Одамов комплекс механизацияни жорий этишда, Г. Ёқубова, Қ. Юнусов фермада меҳнатни илмий асосда ташкил қилишда ташаббускор бўлмоқдалар. Агроном С. Матёқубов, механик Қ. Бобожонов каби коммунистлар фан ютуқларини тарғиб қилишда, техника тараққиёти учун курашда фидойилик кўрсатишяпти.

— Коммунистларнинг билим доирасини кенгайтира бориш — доимий қунт ва эътибор, бардош ва изчиллик талаб қиладиган мураккаб иш. Замон талабидан орқада қолган, «эски багаж»ни пеш қиладиган ва ўз устида ишламай қўйган киши ҳаёт билан тенг қадам ташлай олмайди. Биз бу соҳадаги фаолиятимизни КПСС XXV съезди қарорлари асосида уюштириб, коммунистларнинг ташаббускорлигини оширишга эришмоқдамиз, — дейди партком секретари Р. Авазматов.

Партком секретарининг бу сўзларида жон бор. Дарвоқе, Фрунзе номли колхоз коммунистлари ўзларининг билим ва тажрибаларини бойитиб, ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштириб бораётганликлари туфайли хўжалик комплекс тараққиёт йўлидан бормоқда. Колхоз пахтачиликни, жамоат чорвачилигини ва бошқа тармоқларни ривожлантиришда, маданий қурилиш соҳасида райондагина эмас, областда ҳам довруғ қозонган.

Боғот ва Гурлан район партия комитетларининг иш услубларида ҳам ибратли тажрибалар, ўрганишга арзийдиган усул ва услублар жорий этилаётганлиги диққатга сазовордир. Райком секретарлари, бюро ва комитет аъзолари, раҳбар ходимлар қишлоқларда хўжалик вазифаларининг ҳал қилинишига асосий эътиборни қаратиш билан бирга бошланғич ва цех партия ташкилотлари фаолиятини ҳам ўрганадилар. Йиғилиш қарорлари ва партия топшириқларининг бажарилиши, оммавий-сиёсий ишлар қандай уюштирилганлиги уларнинг диққат-эътиборидан четда қолмайди.

Боғот районидаги Нариманов номли колхозда прогрессив методлар, янгиликлар ҳаммадан олдин жорий қилинади. Янги техникани синаш ва ишга солиш, пахтанинг тезпишар, вилтга чидамли навларини экиш, қўшқаторлаб чигит экиш, ғўзага «шарбат» бериш, қишлоқни шаҳар типида қайта қуриш шу ердан бошланган. 50 — 60 центнерчилик ҳаракати, чорвачиликни рентабелли қилиш учун юриш ва бошқа ташаббуслар шу ерда туғилган.

Қўлга киритилаётган муваффақиятларда колхоз партия комитетининг жанговар ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишлари натижаси ҳам мужассамдир.

Эътироф қилиш керакки, раҳбар партия ходимлари ҳам баъзан ишда бирёқламаликка йўл қўядилар. Нуқул хўжалик ишларига берилиб кетиб, бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини, партиявий-ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишларни эътибордан четда қолдирадилар.

Кўп ҳолларда шундай бўлади: область ва район партия комитетларидан раҳбар ходимлар колхозларга келадилар. Улар правление раисини суриштириб, раис билан учрашадилар, муҳим масалаларни ҳал қиладилар. Бундай бўлиши табиий ҳол. Раис — коллектив хўжаликнинг бош дарғаси, халқ сайлаб қўйган раҳбар. У колхоз ишлаб чиқариши учун биринчи навбатда жавоб беради. Лекин колхозга келган партия ходими партком секретари билан ҳам суҳбатлашса, партия ташкилотининг иши билан танишса, ташкилий ва сиёсий ишни яхшилашда унга ёрдам берса, бунинг самараси чакки бўлмасди.

Коммунистларнинг сиёсий савияси ва малакаси ҳақида гап борганида, Ҳазорасп район партия комитети бу масалага жиддий эътибор бермаётганлигини қайд қилиб ўтиш ўринлидир. Райониниг «Коммунизм» колхози ва бошқа айрим хўжаликлари пахтадан паст ҳосил олаётганлиги, хуторларни тугатишда ва мактабгача болалар муассасалари қурилишида давом этаётган нуқсонлар «эски багаж» билан иш кўраётган, ўз араваларини торта олмай қолган баъзи раҳбарларнинг фаолиятсизлигидан бошқа нарса эмас. Партия ташкилотлари коммунистларнинг меҳнат активлигини ва ташаббускорлигини ошириш билан бирга, уларнинг билим доирасини кенгайтириш ҳақида ҳам тинмай жонкуярлик қилишлари зарур. КПСС XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувининг вазифалари тўғрисида»ги қарори шуни тақозо этади.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ МАРРАЛАР

Хонқа районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари 1800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта ҳосили олишга қарор қилдилар. Бу эса илгари белгиланганидан 5 центнер кўпдир.

Хўжаликда 25 августгача ғўзаларга яна бир марта «шарбат» суви берилади, пахтазорлар культивация қилиниб, ерга маҳаллий ўғит солинади.

Исмоил Шарипов, Дўсчон Матчонов, Шер Қурбонов бошлиқ илғор бригадалар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев маъқуллаган кубанлик деҳқонларнинг ташаббусига жавобан ҳар гектар ердан 60-65 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олдилар. Бу — ўтган йилдаги натижадан қарийб 10 центнер кўпдир. (ЎзТАГ).

КАНОП ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНМОҚДА

Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Қуйи Чирчиқ районидаги Энгельс номли, Димитров номли колхозларида ва бошқа хўжаликларида канопзорларга ҳосилни йиғиштириб оладиган агрегатлар кирди.

Лубкорлар 18 минг гектар майдондаги ана шу экинни 15-20 кун ичида йиғиштириб олишлари керак.

Деҳқонлар ўтган йилдагига нисбатан 60 минг тонна кўп, яъни 300 минг тонна каноп пояси топшириш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

«Ташсельмаш» заводи — Узбекистон ва Урта Осиёдаги йирик қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхонаси. Бу ерда ой сайин бош конвейердан «ХН-3,6» маркали 654 та тўрт қаторли «Узбекистон» пахта териш машинаси тушиб турибди. Корхона коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақада фаол иштирок этмоқда. Суратларда: энг яхши йиғувчи слесарь Мэлс Қўчқоров (юқорида) смена топшириқларини мунтазам 120 процент бажармоқда. Пахта териш машиналарини йиғувчи моҳир слесарь, коммунистик меҳнат зарбдори Эргаш Исаев ва ишчан мастер Виктор Палийчук (ўртада). Пастдаги суратда: корхонанинг бош конвейери.

И. Глауберзон фотолари.

ИККИ ТОМЛИК НАШР ЭТИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан уруши даврида СССР Министрлар Совети Раисининг АҚШ президенти ва Буюк Британия Бош министри билан ёзишмаси» икки томлигининг иккинчи нашрини босмадан чиқарди. Нашрга А. А. Громико сўзбоши ёзган.

Биринчи том СССР Министрлар Совети Раисининг Буюк Британия бош министрлари У. Черчилл ва К. Эттли билан ёзишмаларига бағишланган. Иккинчи томда СССР Министрлар Совети Раиси И. В. Сталин билан АҚШ президентлари Ф. Рузвельт ва Г. Трумэн ўртасидаги ёзишмаларга оид материаллар бор. (ТАСС).

БОСИЛМАГАН ХАТЛАР ИЗИДАН

ШОҲИМАРДОН ОБОДОНЛАШАДИ

Редакцияга фарғоналик газетхон О. Собировдан хат келди. Унда жумладан, шундай дейилади:

— Фарғона водийсининг энг кўркам оромгоҳларидан бири «Шоҳимардон»да бўлсангиз, дилингиз ранжийди. Бу ерда меҳнаткашларнинг мириқиб дам олишлари учун қулай шарт-шароитлар яратилмаган.

Ушбу хат юзасидан текшириш ўтказган Фарғона область Совети ижроия комитети редакцияга қуйидагиларни маълум қилди:

— Газетхон хатида келтирилган фактлар тасдиқланди. Текшириш якунлари тегишли ташкилот раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинди. «Шоҳимардон» дам олиш зонасининг 1975—1980 йилларда янада ободонлаштириш ҳамда кенгайтириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Чунончи, Тошкентдаги «УзНИИградостроительства» лойиҳа илмий текшириш институтига «Шоҳимардон» соғломлаштириш зонасининг бош планини ишлаб чиқиш тавсия қилинди. «Дуғоба» дам олиш зонасини ҳам кенгайтириш юзасидан лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Шоҳимардондаги 1580 ўринли пионерлар лагери, 1180 ўринли бир кунлик дам олиш уйи, 400 ўринли туристлар базаси ва бошқа соғломлаштириш жойларидан фойдаланиш янада яхшиланади. Шоҳимардон дам олиш зонасида санитария, медицина хизмати такомиллаштирилади.

Ҳамзаобод — Дуғоба оралиғидаги салкам 10 километрли йўл асфальт қилинди. Янги электр узатиш линияси қурилишида олиб борилаётган ишлар меъёрига етказилди. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номли болалар санаторийси қошида 320 ўринли мактаб қуриляпти, 400 ўринли кинотеатр, яна 624 ўринли мактаб қурилиши мўлжалланмоқда.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл матбуоти қўшилмаган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиғининг Коломбодаги V конференциясига катта эътибор бермоқда. Л. И. Брежневнинг конференция раисига юборган табрикномаси баён қилиб берилмоқда. Ушбу муҳим халқаро анжуман ҳозирги замоннинг актуал проблемаларини муҳокама қилажаги қайд этилмоқда. Газеталар Совет Иттифоқининг тутган позициясига эътиборни жалб қилмоқда. Совет Иттифоқи, КПССнинг энг муҳим ҳужжатларида неча бор таъкидлаб ўтилганидек, қўшилмаслик ҳаракатининг антиимпериалистик, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши йўлдан бораётганлигига, унинг ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга, озод бўлган мамлакатлар мустақиллигини ва тараққиётини мустаҳкамлаш учун курашга қўшган ҳиссасига юксак баҳо бермоқда.

Японияда чиқадиган газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Япония иқтисодий ташкилотлари федерацияси делегацияси ўртасида бўлиб ўтган учрашувни шарҳлашда давом этмоқда. «Санкэй Симбун» газетаси редакцион мақоласида икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш истиқболлари учун ушбу учрашув катта аҳамиятга эгадир, деб таъкидламоқда.

Америка газеталари 16 августда Канзас-Ситида очилган республикачилар партиясининг съездига асосий эътиборни қаратмоқда. Съезд АҚШ президенти ва вице-президенти лавозимларига ушбу партиядан номзодлар кўрсатиши лозим.

Болгарияда чиқадиган «Работническо дело» газетаси «Социалистик интеграция амалда» деган умумий сарлавҳа остидаги материалларида қудратли энергетика магистраллари бўлган «Дружба» нефть қувури билан «Братство» газ қувури тўғрисида ҳикоя қилади.

ЛОНДОН. Парижда чиқадиган газеталар ва бошқа газеталар Жанубий Африка Республикасининг кўпгина шаҳарларида ирқий камситишга қарши курашчилар яна кўплаб қамоққа олинаётганлиги тўғрисида хабар қилмоқда.

Кўпгина газеталар Шимолий Ирландияда аҳвол кескинлиги тўғрисида ёзади.

Газеталар Ливандаги вазиятга тўхталиб, бу ерда ўнг христиан кучларнинг қуролли отрядлари билан миллий ватанпарвар кучлар ҳамда фаластин қаршилик ҳаракатининг бирлашган отрядлари ўртасида кенг кўламда уруш ҳаракатлари давом этаётганлигини ёзади.

(ТАСС).

«ЧХОЛЛИМА» — «ВЛАДИМИРЕЦ»НИНГ УКАСИ

Кимсон трактор заводининг 8 минг ишчисидан бири токарь Бак Ен Ук мамнун: смена топшириғини 500 процент қилиб бажарди. Ана шу катта меҳнат муваффақияти ҳақида заводнинг «Молния»си ҳикоя қилади.

Бак Ен Ук станоги турган ердан йиғув конвейерининг лентаси яхши кўринади. Бу ерга улкан механика-йиғув цехининг ҳамма томонидан агрегатлар, қисмлар, деталлар келиб бирлашади. Улардан ғилдиракли «Чхоллима» ва занжирли «Пхуннен» тракторларини йиғишади. Цех дарвозаси олдидаги тайёр маҳсулотлар майдончасида оғир кучли машиналар қаторининг кети кўринмайди. Ана шу ердан улар мамлакат далаларига, қурилишларига, конларига йўл оладилар.

Кимсон тракторчилари ўз заводлари билан, унинг ёруғ корпуслари, сўнгги техникага жавоб берувчи станоклари ва асбоб-ускуналари билан ғурурланадилар. Аввал бу ерда майда қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилувчи устахоналарнинг кичик бинолари жойлашган эди. Завод КХДРда янги саноат тармоғига асос солди. Биринчи трактор ишлаб чиқилган ўша кунлар эндиликда тарих бўлиб қолди, аммо у хотирадан ҳеч қачон чиқмайди.

— Биринчи машинани 1958 йилнинг охирида йиғдик,— деб хотирлайди завод директорининг ўринбосари Ма Дон Иль. — Деярлик ҳаммасини қўлда, 35 кунда йиғдик. Кўтаринки руҳда ишладик, чунки мамлакатга тракторлар кераклигини яхши билардик. Бир йилдан сўнг кооператив далаларида 3 минг трактор ишлай бошлади.

Кимсон заводи йирик ҳозирги замонавий корхона бўлиб, у бир ярим йил ичида қурилди. Унинг 40 цехида 80 узлуксиз ва 16 автоматик линия ишламоқда. Ишлаб чиқаришнинг асосий жараёнлари: қуйиш, штампока, қисмларни етказиб бериш, қайта ишлаш ва технологиянинг сўнгги занжири бўлган йиғув тўла механизациялашган ёки автоматлаштирилган. Ҳар йили завод 30 мингга яқин машина ишлаб чиқаряпти.

— Бу машинанинг асл нусхаси сифатида, — ҳикоя қилди Ма Дон Иль совет «Владимирец-28» тракторини олдик. Ишда ўзини яхши кўрсатди...

Тракторсозлар барча куч-ғайратларини сарфлаб, меҳнат қилишяпти. Улар Бак Ен Ук ва бошқа илғорларга тенглашишмоқда. Энг олдинги сафда бўлиш учун ўқиш, янги техникани эгаллаш керак. Заводда бунинг учун барча шароит бор: профессионал-техника мактаблари, политехникум, машинасозлик институти ишламоқда.

Кимсон заводининг коллективи Корея Меҳнат партияси қўйган янги вазифани — қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини комплекс механизациялашни таъминлаш, ҳар юз чонбо (чонбо тахминан бир гектар майдон) далага 6-7 трактор тўғри келиши учун ғайрат билан ҳал этяпти.

А. ДЕНИСОВИЧ,
Пхеньян.
(АПН).

Яқингинада баъзилар Байрутни «кичик Нью-Йорк», бошқалар эса «кичик Париж» деб атардилар. Бугунги кунда бу ерда миллий ватанпарварлик кучлари бирлашган отрядлари билан ўнг партиялар қўшилмалари ўртасида жангу жадаллар авж олган. Ливан пойтахтида ва унинг атрофида артиллерия отишмалари кучайиб кетди. Суратда: аланга ичида қолган уйлар.

Камера Пресс — ТАСС фотоси.

МРБ ФАОЛИЯТИ ЯНА ФОШ ЭТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Пуэрто-Рико социалистик партияси Сан-Хуанда баёнот эълон қилди. Унда АҚШ Марказий разведка бошқармаси (МРБ) Пуэрто-Рикодаги фаолиятининг ярамас усуллари фош этилади. Инкор этиб бўлмайдиган далиллар туфайли МРБ қонунга хилоф равишда айғоқчилик қилганини, мамлакатнинг бир қанча илғор арбобларини, шу жумладан Пуэрто-Рико социалистик партияси бош секретари Хуан Мари Браснинг телефонда сўзлашувларини эшитиб борганлигини расмий равишда тан олишга мажбур бўлди. Баёнотда кўрсатилишича, МРБ вакили Ж. Вильсон бу айғоқчилар маҳкамаси 20 йилдан зиёдроқ вақт мобайнида бу арбоб кетидан ва Пуэрто-Рико озодлиги ҳамда мустақиллиги учун бошқа курашчилар кетидан ҳуфиёна кузатиб борганини тан олган. МРБ жосуслари юборган маълумотларда уларнинг телефонда сўзлашувларининг ёзма баёни, уларнинг мамлакат бўйлаб, чет элларга қилган сафарлари ҳақидаги хабарлар ва бошқа ахборотлар сақланмоқда.

Пуэрто-Рико социалистик партияси АҚШ жосуслик маҳкамасининг гражданлик ҳуқуқларни сурбетларча поймол қилаётганлигига қарши кескин норозилик билдиради, МРБнинг қонунга зид фаолиятини қоралайди.

ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ТАЛАБИ

БОНН, (ТАСС). Германия Компартиясининг аъзолари ва активлари, немис ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, социал-демократлар, ишчи ва студент ёшларнинг намояндалари мамлакатнинг саноат марказларидан бири бўлган Карлсруэ шаҳрида Германия Компартияси правлениесининг ташаббуси билан ўтказилган митингида иштирок этдилар. Митинг Германия Коммунистик партияси 1956 йилнинг августида тақиқланганлигининг 20 йиллигига бағишланди.

Митинг қатнашчилари Германия Компартиясининг қонунга хилоф равишда тақиқланганлигининг бекор этилишини талаб қилдилар. Германия Компартияси ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш учун, фашизм ва урушга қарши, демократия ва тинчлик учун ҳамиша қаттиқ кураш олиб борди. Бу курашда минг-минглаб немис коммунистлари ҳалок бўлдилар. Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Раиси Э. Тельман Бухенвальд қамоқ лагерида эсэсчи жаллодларнинг қўлида курбон бўлди.

Германия Компартияси правлениеси президиумининг аъзоси М. Шефер митингда нутқ сўзлаб, ГКПни тақиқлашдан кўзда тутилган мақсад ГФРдаги барча тараққийпарвар ва демократик кучларга зарба беришдан иборат бўлганлигини таъкидлади. Ҳозирги вақтда бу тақиқлаш Германия Коммунистик партиясининг аъзоларини ва тарафдорларини, тинчлик ва хавфсизлик учун актив курашчиларни, ўзларининг фашистларга қарши эътиқодлари билан машҳур бўлган кишиларни таъқиб қилиш ва улар онгини сиёсий жиҳатдан заҳарлаш учун фойдаланилмоқда.

КОЛОМБОДАГИ АНЖУМАН

КОЛОМБО, (ТАСС). Бугун бу ерда блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг V конференцияси тантанали вазиятда очилди.

Бу ерда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг конференция қатнашчиларига, унинг раиси номига йўллаган табрикномаси зўр эътибор билан кутиб олинди. Конференция раиси қилиб сайланган Шри Ланка Бош министри С. Бандаранаике мактубни Совет Иттифоқи элчисидан қабул қилиб олар экан, қўшилмаслик ҳаракатининг ролига Л. И. Брежнев юксак баҳо берганлиги учун ва бу анжуман қатнашчилари ишига муваффақият тилаганлиги учун чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

— У конференция очилиши вақтида сўзлаган нутқида айтдики, ўтган йиллар давомида қўшилмаслик ҳаракати мустаҳкамланди ва эндиликда 86 мамлакатни ўз сафида бирлаштириб турибди. Шри Ланка ҳукуматининг бошлиғи халқаро вазият яхшиланганлигини, кескинликни юмшатишда тараққиётга эришилганлигини, хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланиб Хельсинкида ўтказилган Умумевропа кенгаши буни тасдиқлаганлигини қайд этиб, дунёнинг бошқа районларида ҳам кескинликни юмшатиш зарурлигини уқтириб ўтди.

У АҚШнинг Диего—Гарсия оролидаги ҳарбий базаси Ҳинд океани соҳилидаги мамлакатларнинг хавфсизлиги ва суверенитетига бевосита таҳдид қилаётганлигини айтди ва шу базани тугатишни, Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантиришни талаб қилди. У Жанубий Кореядаги ҳамма ажнабий қўшинларни олиб чиқиб кетишга чақирди ва бу мамлакатда Американинг 48 минг солдати турганлигини кўрсатиб ўтди.

Блокларга қўшилмаган мамлакатлар олдида, деди С. Бандаранаике, империалистик агрессия манбаларини, жумладан Яқин Шарқдаги империалистик агрессия манбаини тугатиш йўлидаги кураш билан боғлиқ бўлган муҳим вазифалар турибди.

Бош министр Жанубий Африка ва Родезиядаги ирқчи режимларни қаттиқ қоралади.

У анжуманда ҳозир бўлган ҳамма вакиллар номидан Ангола ва Мозамбикнинг мустамлакачилик зулмидан халос бўлганлигини табриклади ҳамда «Вьетнам—Лаос ва Кампучия халқларининг қудратли давлатга қарши курашда қозонган ғалабаси миллий озодлик учун, чет эл интервенцияси, ҳукмронлиги ва зулмига қарши курашаётган ҳамма халқларни руҳлантиради», — деди.

Конференцияни очиш маросимида Замбия президенти Кеннет Каунда, Кипр Республикасининг президенти архиепископ Макариос, Панама ҳукуматининг бошлиғи генерал Омар Торрихос нутқ сўзладилар. Вьетнам социалистик республикасининг Бош министри Фам Ван Донгнинг нутқини конференция қатнашчилари гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Конференциянинг иши 20 августгача давом этади.

У ПОРА ОЛГАН ЭДИ

ТОКИО. (ТАСС). Японияning собиқ бош министри Танака иши юзасидан терговнинг биринчи босқичи тугади. Токио прокуратураси унга Американинг «Локхид» авиасозлик компаниясидан 500 миллион иена пора олган ва валюта операциялари устидан назорат тўғрисидаги қонунни бузган деб расмий айб қўйди.

Танака ҳукмрон либерал демократик партиянинг раиси ва бош министр бўлиб турган чоғида ғаразли мақсадларда Японияning «Марубэни» компанияси воситасида Американинг «Локхид» компанияси билан жиноий тил бириктирганлигини прокуратура ҳужжатлар билан аниқлади.

1972 йилнинг 23 августида, Танака бош министр лавозимини эгаллагандан кейин атиги икки ой ўтгач ўзининг Токиодаги хусусий уйида «Локхид» манфаатларини кўзловчи «Марубэни» раҳбарларини қабул қилиб, тегишли мукофот берилса Японияning «Дзэнникку» авиакомпанияси «Локхид» фирмаси ишлаб чиқарувчи «Трайстар» пассажир самолётларини харид этишда кўмаклашишга ваъда қилган. Шу «операция» кўнгилдагидек чиқса, бош министр американиклардан 500 миллион иена (1,7 миллион доллар) чамаси олиши унга айтилган.

Ўша йилнинг 30 октябрида «Дзэнникку» бир тўп «Трайстар» самолётларини харид қилди ва шундан сўнг «Локхид» компанияси тамомила эҳтиёткорликларга риоя этган ҳолда Танакага 500 миллион иена тутқизди. Пул турли жойларда: йўлда, отелда, Токио кўчаларида бўлиб-бўлиб берилган. Бу операцияда анчагина кишилар қатнашган. Шулар орасида Танаканинг яқинда автомашинада ўлиб ётган ҳолда топилган шахсий шофери ҳам бўлган.

Энди Танака 8 йилгача муддат билан қамоққа солиниши ва 5 миллион долларгача жарима тўлаши мумкин. «Локхид» ишининг тергови ҳали тугагани йўқ. Япония матбуотининг хабар беришича либерал демократик партиянинг бошқа кўп юқори мансабдор арбоблари ҳам порахўрликка аралашган. Яқин фурсатда бошқа кишилар қамоққа олиниши кутилади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **БЕРЛИН.**

«Фольксзолидаритет» («Халқ бирдамлиги») — ГДРдаги бу жамоат ташкилотининг номини меҳнат ветеранлари, меҳнат қобилиятини йўқотган қариялар яхши билишади. Ташкилотнинг 35 активи мададга муҳтож кишиларнинг ҳолидан хабар олиб, уларга рўзғор ишларида ёрдам берадилар, кераkли нарсаларни сотиб олиб келиб берадилар. Беморларни қараб турадилар. Мамлакатнинг деярли ҳар бир аҳоли пунктида шу ташкилотнинг клублари бўлиб, бу ерда қариялар хордиқ чиқаришлари, газета ва журналлар мутолаа қилишлари мумкин.

● **ХЕЛЬСИНКИ.**

Бу ерда кристаллар электрон тузилишининг назарий ва экспериментал тадқиқотлари юзасидан «Сагамор-V» халқаро конференцияси очилди.

Конференция ишида 15 мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқидан борган юздан кўпроқ олим қатнашмоқда.

Кристаллардаги химиявий боғланишнинг табиати ва характерини, шунингдек магнитизм табиатини ўрганиш конференциянинг асосий мавзуидир.

● **РИМ.**

Маҳаллий матбуот Италия банкининг маълумотларига асосланиб қуйидагиларни хабар берди: шу йилнинг дастлабки олти ойи ичида Италия тўлов балансининг камомати 2.389 миллиард лирадан иборат жуда катта миқдорга етган.

● **ТАНАНАРИВЕ.**

Ҳинд океанининг ғарбий қисмида жойлашган кичик орол давлати — Маврикини иқтисодий ривожлантириш ўн йиллик плани муваффақиятли бажарилмоқда. Кейинги йилларда мамлакатда бир қанча саноат зоналари барпо этилди. Маврикий саноат маҳсулоти ўсишининг йиллик суръатлари 10-20 процентни ташкил этмоқда.

(ТАСС).

ИБРАТ КУЧИ

Совхозимиз Қорақум канали зонасидаги қўриқ ерда ташкил этилган хўжаликлардан бири. Пахтакорларимиз ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан пахтачиликни тез суръатлар билан юксалтиришга ва совхозимизни қисқа муддат ичида илғор хўжаликлар қаторига кўтаришга муваффақ бўлдилар. Шу туфайли тўққизинчи беш йиллик план топшириқлари анча ошириб бажарилди. Совхозимиз ўтган беш йилликда давлатга 64,5 минг тонна пахта топширди. Бу, пландагидан 33 минг 900 тонна кўпдир.

Пахта етиштиришни кўпайтиришда 1975 йили, айниқса қувончли натижаларга эришдик. Пахтакорларимиз давлатга 13,5 минг тонна, шу жумладан 2 минг тоннадан кўпроқ ингичка толали пахта топширдилар. Илгариги йиллардагидек бултур ҳам етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналар билан териб олинди.

Пахтакорларимиз ўнинчи беш йилликни яхши ният ва олий ҳиммат билан бошладилар. Улар бу йил давлатга камида 13 минг тонна «оқ олтин» топшириш ҳақида сўз беришган. Ҳозир далаларда олинган мажбуриятга яраша мўл ҳосил тўпланмоқда.

Мен совхоз ташкил этилганидан буён механизатор бўлиб ишлаб келмоқдаман. Механизаторликка қизиқишни ўзбек механизаторларининг шонли ишлари вужудга келтирган. Турсуной Охуновани ўзимнинг устозим деб биламан. Мен Турсунойнинг йўлидан бормоқдаман ва ишлаб чиқаришда йил сайин қувончли натижаларга эришмоқдаман. Тўққизинчи беш йилликда 2500 тонна пахта териш ҳақида ваъда берган эдим. Сўзимнинг устидан чиқдим. Машинам бункеридан 2862 тонна пахта тўкдим. Бултурги кўрсаткичим 583 тоннани ташкил этди.

Совхозимизда машинани жон-дилдан севадиган ва унинг қуввати, имкониятидан тўла фойдаланиб келаётган моҳир механизаторлар сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Утган беш йилликда «зангори кема» бункеридан 2286 тонна пахта тўккан А. Яхшиев, 1142 тонна пахта терган О. Омонгелдиева каби моҳир механик-ҳайдовчилар шулар жумласидандир.

Биз механизаторлар ҳозир ғўза парваришини сифатли давом эттириш ва ҳар туп ғўзада имкони борича кўпроқ ҳосил тўплаш учун курашмоқдамиз. Айни вақтда ҳосил йиғим-теримига ҳам тайёргарлик кўрмоқдамиз. Чунки, ҳар биримиз ўнинчи беш йилликда ва унинг дастлабки йилида машинада ҳар қачонгидан кўп пахта теришни мўлжалламоқдамиз. Мен КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатимиздаги бир группа машҳур механизаторларнинг хатига жавоб мактубидан руҳланиб, ўнинчи беш йилликда машина билан 2800 тонна, шу жумладан бу йил 550 тонна пахта териш ҳақида сўз берганман. Ваъдамнинг устидан чиқиш учун бутун куч-ғайратимни, тажрибам ва маҳоратимни ишга соламан. Айни вақтда 2-3 ёш йигит-қизга механик-ҳайдовчилик касбини ўргатаман.

А. ИТОЛМАСОВ,
Ашхобод область Тежен районидаги «Тежен» совхозининг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXV съездининг делегати.

Тошовуз область Тахта районидаги «Ленинград» колхозининг пахтакорлари гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз бош агрономи Итолмас Отабоев, механизатор Тайлоқ Тўйлиев ва 9-бригада бошлиғи Чори Тўйлиевлар пахта даласида.

К. Муродов фотоси (Туркманинформ).

ҚАРДОШЛАР МУСОБАҚАСИ—МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

САҲИФА МАТЕРИАЛЛАРИ МУСОБАҚАДОШ ТУРКМАНИСТОН ССР ПАХТАКОРЛАРИ ҲАЁТИ ВА МЕҲНАТИДАН ҲИКОЯ ҚИЛАДИ.

БИРОДАРЛИК ВА ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ЮКСАК МАРРАЛАР

Қ. СОҲАТМУРОДОВ,
Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликда ва унинг дастлабки йилида пахта ҳамда бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш борасида юксак марраларни кўзламоқдалар. Пахта етиштиришни 1980 йилга бориб 1 миллион 200 минг тоннага, шу жумладан қимматбаҳо хом ашё ҳисобланган ингичка толали пахта етиштиришни 235 минг тоннага етказиш мўлжалланади. Бу йил эса она-Ватанга 1 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш, дон, сабзавот ,полиз экинлари маҳсулоти, гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида 1975 йилги даражадан анча ўзиб кетиш кўзда тутилмоқда.

Пахта далаларида, чорвачилик фермаларида, боғларда қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун олиб борилаётган кураш яхши натижа бермоқда. Пилла тайёрлаш йиллик плани ошириб бажарилди, давлатга 4 минг тоннадан зиёд қимматли хом ашё топширилди. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш етти ойлик планлари тўла адо этилди. Давлатга дон сотиш топшириғи ошириб бажарилди. Белгиланганидан анча кўп ем-хашак тайёрланди.

Лекин Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун пахта етиштиришни кўпайтириш асосий вазифалардан бири ҳисобланади. «Оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш учун кураш туркман пахтакорларининг энг муҳим интернационал ва ватанпарварлик вазифаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Улар партия ва ҳукумат қишлоқ меҳнаткашлари ҳақида қилаётган оталарча ғамхўрликка жавобан ўзларининг Ватан олдидаги масъулиятларини ҳис этган ҳолда, барча куч-ғайратларини, маҳорат ва тажрибаларини бу йил пахтадан ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштиришга қаратдилар.

Бу йил барча областлар, районлар, колхоз ва совхозларда ғўза парваришининг агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинди. Ҳозиргача барча майдондаги ғўза беш марта культивация ,тўрт марта ўтоқ қилинди, 3,8 марта минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантирилди, 3,3 марта суғорилди, чеканка сифатли қилиб тугалланди. Буларнинг ҳаммаси ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни тугатиш ва мўл ҳосил тўплаш имконини берди. Ҳозир ҳар туп ўсимликда 5-7 тадан, илғор хўжаликларда эса 10-12 тадан тўқ кўсак бор.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатдаги бир группа машҳур механизаторлар ва Мирзачўл районидаги Абай номли совхознинг Расул Ҳайдаров бошлиқ бригадаси коллективига ёзган мактуби жуда катта сафарбар қилувчилик ролини ўйнади, республикамиз механизаторларини ҳам янги зафарлар сари илҳомлантирди. Улар катта майдонларга чигитни қайта экишни жуда қисқа муддатда тугаллашга муваффақ бўлган эдилар. Ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни тугатиш учун олиб борилган кураш ҳам қаҳрамон механизаторларимизнинг номи билан боғликдир. Улар пахта далаларида чинакам жасорат намунасини кўрсатиб ишладилар, техника кучидан унумли фойдаланиб, ғўзани сифатли культивация қилдилар ва озиқлантирдилар. Сувчилар эса ана шу механизаторлар олган жўякларга оби-ҳаёт тарашди, экинни яшнатишди.

Қардош республикаларнинг анъанавий социалистик мусобақаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг, пахта ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. Улар бир-бирларининг бой тажрибасини ўрганмоқдалар, агротехника усулларини тинмай такомиллаштирмоқдалар. Туркманистон, Ўзбекистон, Тожикистон ва Озарбайжон қишлоқ хўжалик ходимларининг ҳар бир учрашуви, ҳар бир ўзаро текшируви ўзига хос тажриба алмашиш бўлиб, мавжуд резервлардан тўларок фойдаланиш имконини вужудга келтиради. Бу йил Туркманистонга ташриф буюрган Ўзбекистон қишлоқ хўжалик ходимларининг ўзаро текшириш бригадаси жуда катта ва самарали иш қилди. Бизнинг пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш, чорва молларнинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида амалга ошираётган ишимизнинг ижобий томонларини таъкидлаш билан бир қаторда, камчиликларимизни ва уни тугатиш йўлларини кўрсатди.

Ўзбек деҳқонлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришнинг ажойиб усталари ҳисобланадилар. Бу йил Ўзбекистонга борган Туркманистон қишлоқ хўжалик ходимларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари бунга яна бир марта ишонч ҳосил қилдилар. Улар ўзбек пахтакорлари, чорвадорлари, соҳибкорлари ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни шараф билан бажариш учун агротехника тадбирлари комплексини қандай моҳирлик ва изчиллик билан амалга ошираётганликларининг, пахтазорларда, чорвачилик фермаларида, боғ ва токзорларда ,сабзавот ва полиз экинлари экилган майдонларда чинакам қаҳрамонлик намунасини кўрсатиб меҳнат қилаётганликларининг, ўзларининг бой тажрибалари, юксак маҳоратлари ва битмас-туганмас куч-ғайратларини мўл ҳосил учун курашга тўла-тўкис сарфлаётганликларининг гувоҳи бўлдилар.

Биз ўзбек дўстларимизга шуни зўр хурсандчилик билан маълум қиламизки, Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мусобақадош дўстлари берган маслаҳатларга амал қилиб ,август ойида ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар ва уни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Барча колхоз ва совхозларда, бўлим ва бригадаларда ҳосилга ҳосил қўшиш учун кураш олиб бориляпти. Август ойида барча майдондаги ғўза камида икки марта культивация қилинади, талабига яраша суғорилади.

Ғўзани сифатли парвариш қилиш билан бир қаторда ,етиштирилган мўл ҳосилни ўз вақтида уюшқоқлик билан йиғиб-териб олишга тайёргарлик ҳам кўрилмоқда. Республикамиз механизаторлари бу йил 600 минг тонна пахтани «зангори кема»лар билан териш ҳақида сўз беришган. Улар шу мақсадда мавжуд пахта териш техникасини жадал ремонт қилишяпти. Ҳар бир машинани икки сменада унумли ишлатиш назарда тутилади. Етарли миқдордаги механизатор кадрлар тайёрланяпти.

Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, бу йил Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам пахта ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш юзасидан ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажарадилар. Чунки, бунга далаларда, чорвачилик фермаларида мустаҳкам замин яратилди. Бу борада республикаларимиз қишлоқ хўжалик ходимларининг азалий дўстлиги ва анъанавий социалистик мусобақаси ҳал қилувчи роль ўйнайди.

ЕР САХОВАТИ

Кейинги йилларда областимиз қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик сезиларли даражада ривожланди. Пахтачиликни ривожлантиришда, айниқса, ўтган беш йилликда қувончли натижаларга эришилди. Область колхоз ва совхозлари 1,3 миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» етиштирдилар. Саккизинчи беш йилликдагига қараганда пахтанинг ялпи ҳосили 30 процент кўпайди.

Бу йил область пахтакорлари ҳар қачонгидан ҳам юксакроқ маррани эгаллашни мўлжалламоқдалар. Улар КПСС XXV съездининг тарихий қарорларига жавобан йил бошида 285 минг тонна «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олишган эди.

Маълумки, бу йилги обҳаво шароити пахтачилик учун жуда ноқулай келди. Баҳорда ёғингарчилик кўп бўлганлиги сабабли каттагина майдонга чигитни қайта экишга тўғри келди. Айрим пайкалларга чигит икки-уч мартадан қайта экилди.

Минглаб кишиларнинг пахтазорларда қилган зарбдор меҳнати барча майдондаги экинни бултургига нисбатан бир марта кўп комплекс парвариш қилиш имконини берди. Шундай қилиб, ғўзанинг ривожланишидаги қолоқлик асосан тугатилди.

Деҳқонларнинг зарбдор меҳнати, область партия ташкилоти олиб борган кенг миқёсдаги ташкилотчилик ва сиёсий ишлар яхши натижа берди. Гарчи кўпчилик пайкалларга чигит агротехника жиҳатидан бир ой кейин экилган бўлса ҳам, ҳозирги вақтда ғўза нормал ривожланиб, интенсив равишда ҳосил тўпламоқда. Мусобақадош Ўзбекистон қишлоқ хўжалик ходимларининг областимиз колхоз ва совхозларида мусобақа шартларининг бажарилишини текширган делегацияси аъзолари ана шундай хулосага келдилар. Ҳозирги вақтда ҳар туп ғўзада ўрта ҳисобда 6 тадан бўлиқ кўсак бор.

Август ойида барча колхоз ва совхозларда ҳосилга ҳосил қўшиш учун кураш олиб боріляпти. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Кубань ғаллакорларига ёзган хати пахтакорларимизнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада ошириб юборди. Улар ўз имкониятларини чамалаб кўриб ва ғўза тупларида тўпланган ҳосилни ҳисобга олиб, йил бошида қабул қилган мажбуриятларини қайта қараб чиқдилар. Бу йил давлатга 300 минг тонна Чоржўй пахтаси топширишга қарор қилдилар.

Қардош республикаларнинг пахтакорлари ўртасида давом этиб келаётган анъанавий социалистик мусобақа, ўзаро тажриба алмашиш ҳам ернинг саховатини ва пахтакорларнинг маҳоратини тобора оширишга ёрдамлашмоқда. Бу соҳада областимиз пахтакорлари, айниқса, ўзбек деҳқонларининг маҳоратини қунт билан ўрганмоқдалар. Пахтакорларимиз ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва мусобақа тобора кучаймоқда. Беллашишнинг янги-янги формалари вужудга келмоқда. КПСС XXV съездининг делегатлари, Туркманистон ССР, Саёд районидаги «СССР 40 йиллиги» колхозининг бригадири Гулсора Рўзиева билан Ўзбекистон ССР, Қарши районидаги Энгельс номли колхознинг бригадири Зиннат Тошева ўртасида Кремлда имзоланган мусобақа шартлари бунинг далилидир. Туркманистон ССР, Фароб районидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси Дурдихол Жумабоева билан Ўзбекистон ССР, Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг механик-ҳайдовчиси Жаббор Бешимовлар бир неча йилдан буён ўзаро мусобақалашиб келмоқдалар.

Бу йил баҳорда Ўзбекистон ССР, Свердлов районидаги «Ўзбекистон» колхозининг бригадири, уста пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Кўкламовнинг «Совет Туркманистони» газетасида мақоласи босилди. Унда қардош республиканинг машҳур пахтакори туркманистонлик пахтакорларни бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олиш учун мусобақалашишга чақирди. Республикамизнинг ўнлаб илғор пахтакорлари бу чақириққа қўшилдилар.

Қардош республикаларнинг қишлоқ хўжалик ходимлари яқинда ўзаро текшириш ўтказганларида ўзбек мусобақадошларимиз Чоржўй областининг хўжаликларида ҳам бухоролик донгдор пахтакор Абдулла Кўкламовнинг муносиб мусобақадошлари борлигига ишонч ҳосил қилдилар.

Ўзбекистонлик мусобақадошларнинг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари областимиз далаларида бўлганларида берган қардошларча дўстлик маслаҳати бу йил 300 минг тонна «оқ олтин» етиштириш учун олиб борилаётган курашга ижобий таъсир кўрсатиши шубҳасиздир. Ҳозирги вақтда область далаларида мусобақадош дўстлар берган маслаҳатларни амалга ошириш, ғўзанинг ҳосилига ҳосил қўшиш юзасидан амалий тадбирлар кўрилмоқда.

Б. ЧОРИЕВ,
Туркманистон Компартияси Чоржўй область комитетининг биринчи секретари.

Байрамали районидаги «Тоза йўл» колхозининг механизаторлари Холлигўзал Худойназарова ва Уғилдурди Аннабердиевалар машҳур ўзбек механизатори Турсуной Охуновaнинг издошлари ҳисобланади. Улар ёзда ғўзани парвариш қилишса, кузда «зангори кема» билан тонна-тонна пахта теришади. Суратда: (чапдан ўнгга) Х. Худойназарова ва У. Аннабердиева.

С. Рўзиев фотоси (Туркманинформ).

ҲОСИЛ МЕЗОНИ

Биз суғориладиган ерларнинг ҳар бир гектаридан яхшироқ фойдаланиш ва ундан кўпроқ ҳамда сифатлироқ, арзон маҳсулот олиш учун курашмоқдамиз. Биз ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб пахта олаётганимизга анча йил бўлди. Бригадада ҳосилдорликни ошириш билан бир қаторда, маҳсулотнинг таннархини камайтиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Утган йили бир центнер пахта етиштириш учун 31 сўм 36 тийин ёки 1971 йилдагига нисбатан 17 сўм 14 тийин кам маблағ сарфланди. Бунга пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини максимал даражада машиналаштириш орқали эришилди. Бултур етиштирилган 846 тонна пахтанинг кўп қисми «зангори кема»лар билан териб олинди. Уни бригадамизнинг О. Дурдиева, Н. Бердиева, Н. Оқмуродова каби турсунойчи механик-ҳайдовчилари териб беришди.

Бу йил 200 гектар ерда деҳқончилик қилмоқдамиз. Пахтакорларимиз гектаридан 42 центнердан ҳосил олиш ҳақида сўз беришган. Ғўза парваришини ана шу юксак маррани кўзлаган ҳолда бўшаштирмай давом эттирмоқдамиз.

Б. ОТАБАЛОВ,
Марий область, Марий районидаги «Ашхабод» колхозининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ҲАЁТ МАНБАИ

Буюк Қорақум саҳросига азим Амударё суви келди. Бу сув Қорақум канали орқали оқмоқда. Халқимиз унга зўр меҳр-муҳаббат билан Владимир Ильич Ленин номини берган. Эндиликда узунлиги 900 километрга етган ва саҳро бағрини ёриб, Каспий денгизи томон давом эттирилаётган Қорақум канали чинакам ҳаёт манбаига айланди. Канал суви билан пахтазорлар, боғ-роғлар, ғаллазорлар суғорилмоқда. Фақат биргина ўтган йили каналдан 400 минг гектардан зиёд ер сув ичди. Ана шу ерларда юз минглаб тонна «оқ олтин», дон, мева ва узум, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти, озуқа экинлари етиштирилди.

Қорақум каналининг суви ва туркман деҳқонларининг меҳнати билан кейинги йилларда минглаб гектар янги ерлар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Ана шу ерларда янги колхоз ва совхозлар, обод посёлкалар, кенг пахтазорлар, ям-яшил боғ-роғлар ва кўп сонли маданий-маиший муассасалар вужудга келтирилди.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эришаётган муваффақиятларда «Каракумстрой» бошқармаси коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Ўтган беш йилликда бошқарма бўлинмалари 533 миллион сўмлик капитал маблағларни ўзлаштирдилар. Бу, саккизинчи беш йилликдагидан юз миллион сўм кўпдир. Қорақум каналининг узунлиги беш йил мобайнида 66 километр ошди. Канал суви билан янгидан ўзлаштирилган 66,5 минг гектар ер суғорилди.

КПСС XXV съезди тарихий қарорларига биноан республикада ўнинчи беш йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ўртача йиллик ялпи ҳажми 14-17 процент оширилиши, 1980 йилга бориб етиштириладиган пахтанинг миқдори 1 миллион 200 минг тоннага етказилиши, дон, сабзавот, мева ва узум, полиз экинлари ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайтирилиши зарур. Шу мақсадда 85 минг гектар янги суғориладиган ерлар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилиши, беш миллион гектар яйловга сув чиқарилиши ва ҳозир экин экиб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланиши лозим. Бу соҳада Қорақум канали катта роль ўйнаши даркор.

Бошқармамиз коллективи буни яхши билади. Шу туфайли у Қорақум канали қурилишининг тўртинчи навбатини ўз вақтида ва сифатли қилиб тугаллаш учун интилмоқда.

Биз ўнинчи беш йиллик давомида канал зонасида 50 минг гектар янги ерларни ўзлаштириб, фойдаланишга топширишимиз, 60 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилашимиз, 40 минг гектар ерни асосли равишда текислаб беришимиз, янгидан ўзлаштирилган ерларда бир неча янги пахтачилик, шоличилик ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа соҳаларига ихтисослаштирилган йирик совхозлар барпо этишимиз керак. Қорақум канали қурилиши тўртинчи навбати тугалланиши билан саҳродаги бу ҳаёт манбаининг узунлиги 1100 километрга етади.

Бошқарма коллективи 1976 йилда 113,4 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этиш, 12 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш, 8 минг гектар майдонда асосли равишда текислаш ишларини амалга ошириш, 12 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, 50 минг квадрат метр уй-жой бинолари ва бошқа кўп сонли маданий-маиший объектлар қуриш мажбуриятини олган. У ўз устига олган ана шу мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун барча имкониятларни ишга солмоқда.

Б. АННАНИЁЗОВ,
«Каракумстрой» бошқармасининг бошлиғи.

ДЎСТЛИК РАМЗИ

Колхозимиз Туркманистон республикасининг йирик ва юқори ҳосилли хўжаликларидан бири. Пахтакорларимиз бу йил катта майдонларда мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Улар давлатга камида 11 минг 500 тонна «оқ олтин» сотиш ҳақида сўз беришган. Зиммага олинган юксак мажбуриятни бажариш мақсадида далаларда мардонавор кураш қизғин давом этмоқда. Ҳозиргача барча майдондаги экин 6-7 марта сифатли культивация қилинди. уч марта қондириб суғорилди, талабига яраша озиқлантирилди. Ҳозир ҳар туп ғўзада 10-12 тадан тўқ кўсак бор. Ғўза парваришини ҳосил йиғим-теримигача бўшаштирмай давом эттириб ва ҳосилга яна ҳосил қўшиб, бу йил зиммамизга олган юксак мажбуриятимизни шараф билан тўла-тўкис адо этамиз.

Деҳқонларимиз пахтадан мўл ҳосил етиштиришда бой тажриба тўплашган. Улар ҳар йили катта майдонлардан баракали хирмон кўтариб, давлат плани ва зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажариб келмоқдалар. Ўтган беш йилликнинг якуни бунинг далилидир. Тўққизинчи беш йилликда пахтакорларимиз 50 минг 164 тонна, ўтган йили эса 11 минг 156 тонна «оқ олтин» етиштирдилар.

Пахтачиликда эришаётган бу муваффақиятларимиз қардош республикалар қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан анъанавий равишда давом этиб келаётган социалистик мусобақа ва тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлигимиз рамзидир. Бизнинг ўзаро дўстлик алоқаларимиз экономикамиз ва маданиятимизнинг юксалишига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ҳар йили ўзаро текшириш ўтказганимизда бир-биримизнинг илғор тажрибамизни ўрганамиз. Агротехника тадбирлари комплексини қандай қилиб яхшироқ амалга ошириш ва катта майдонларда пахтадан мўл ҳосил етиштириш ҳақида маслаҳатлашиб оламиз.

Колхозимиз пахтакорлари ўзбек дўстларимиздан мўл ҳосил етиштириш маҳоратини ўрганиб ва ўзларининг бу соҳада тўплаган тажрибаларини мусобақадошларимиз билан баҳам кўриб, мамлакатимиз пахтачилигининг умумий юксалишига ҳисса қўшаётганликларидан беҳад қувонмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Омон Чориев, Ҳусайин Қурбонбоев, Дадабой Абаев бошлиқ бригадаларнинг коллективлари ҳар йили гектаридан 50 центнер ва бундан ҳам кўпроқ ҳосил олиб келмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатимиздаги бир группа машҳур механизаторлар ва Сирдарё область, Мирзачўл районидаги Абай номли совхознинг Расул Ҳайдаров бошлиқ бригадаси коллективига ёзган мактубларига жавобан бу йил ҳосилдорликни 55-60 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

Биз ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказамиз. Етиштирилган барча пахтани қисқа муддатда нобуд қилмай йиғиб-териб оламиз ва республикамизнинг 1 миллион 100 минг тонналик улкан хирмонига колхозимизнинг 11 минг 500 тонна «оқ олтин»и билан ҳисса қўшамиз.

О. ЭРСАРИЕВ,
Тошовуз область, Ленин районидаги Тельман номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Республикада пахтачиликни комплекс механизациялаш, хусусан ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш даражаси тобора ошмоқда. 1975 йили 560 минг тонна пахта машиналар билан териб олинди. Бу, етиштирилган барча пахтанинг 61 процентини ташкил этади. Тўққизинчи беш йилликда республикада механизациялашган теримнинг ҳажми икки баробар кўпайди.

● Тўққизинчи беш йилликда давлат республика колхоз ва совхозларига 4 миллион 92 минг тонна минерал ўғитлар, кўп миқдорда гербицидлар, дефолиант ва дессикантлар, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларига қарши курашда ишлатиладиган химиявий моддалар етказиб берди.

● Республика колхоз ва совхозлари 1971—1975 йиллар мобайнида давлатдан 19500 трактор, 6700 та сеялка, 15600 та культиватор, 5500 та пахта териш машинаси олдилар.

● Тўққизинчи беш йилликда республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга 1 миллиард 406 миллион сўм маблағ сарфланди. Бу, саккизинчи беш йилликдагига қараганда 400 миллион сўм кўпдир.

● Бу йил Туркманистон пахтакорлари давлатга 1 миллион 100 минг тонна «оқ олтин», шу жумладан 216 минг тонна ингичка толали пахта сотиш мажбуриятини олишган. Механизаторлар эса 600 минг тонна пахтани машиналар билан териб беришга қарор қилишган.

● Республика колхоз ва совхозларида пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив усуллари тобора кенг қўлланилмоқда. Бу йил 147 минг гектар майдонга чигит кенг қаторлаб, 105 минг гектар майдонга эса уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлаш йўли билан экилди.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

МУДДАТИДАН ОЛДИН

Қурувчилар Кишинёв ТЭЦ-2 биринчи блокини ўрнатишга графикда мўлжаллангандан олдин киришдилар. Улар агрегатни монтаж қилишнинг норматив муддатини қисқартиришга ва уни декабрь ойининг охирида ишга туширишга аҳд қилдилар.

Янги иссиқлик электр маркази шаҳарнинг саноат корхоналари ва уй-жой районларига марказлаштирилган тартибда иссиқлик етказиб беришни қарийб бир ярим баравар кўпайтиради. Бу Кишиневда 1980 йилнинг охирига келиб, тағин 45 та кам тежамли қозонларни ёпиш ва зиёдроқ ёқилғини тежаш имкониятини беради.

ЙИЛИГА ИККИ ҲОСИЛ

Краснодар ўлкасида кузги ғалла ҳосили йиғиштириб олингандан кейин бўшаган ерларга маккажўхори экиш қизитиб юборилди. Ҳозир 200 минг гектар майдонга уруғ ташланди. Маккажўхори эрта экилган жойларда кўчатлар бир текис униб чиқди. Кубань шароитида маккажўхоридан йилига бир майдоннинг ўзидан икки марта ҳосил олиш мумкин. Бошоқли дон экинлари ва сўтали силосбоп кўкпоя олинади.

«ЯШИЛ КОЛЛЕКЦИЯ»

600 минг япроқ асраладиган Озарбайжон ССР Фанлар академияси ботаника гербарий институти янги экспонатлар билан тўлдирилди. Катта Кавказ тоғи шарқий этакларидаги ўсимликларни ўрганган экспедиция манзарали, техникавий, шифобахш ўсимликларнинг намуналарини тўплади. Олимлар ботаника боғида иқлимга мослаштириб ўстириш учун нодир ўсимликларнинг кўчатларини, уруғларини ҳам олиб келдилар.

Институт кўпгина мамлакатларнинг 40 та илмий муассасаларидан гербарийлар олиб туради ва уларга жўнатади.

МУРҒОБ УЗУМИ

Мари областидаги «Сандиқачи» узумчилик совхозининг токзорларида ҳосилни ёппасига йиғиштириб олишга киришилди. Узумнинг хўраки навларидан дастлабки тонналари саноат шаҳарларига жўнатилди. Яқин орада узумнинг вино бўладиган навлари пишади. Ҳар гектар токзордан камида 125 центнер узум олиш мўлжаллаб турилибди.

Ишларни механизациялаш учун, фан ва илғор тажриба эришган муваффақиятларни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун кенг имконият берадиган ихтисослаштириш туфайли совхозда узум қўшни хўжаликларга нисбатан анча мўл, таннархи эса паст. Ўтган йили ҳар центнер узум пландагига нисбатан қарийб уч сўм арзонга тушди. (ТАСС).

РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИ БЎЙЛАБ.

Суратда: бугунги Олмалиқнинг Ленин кўчасида.

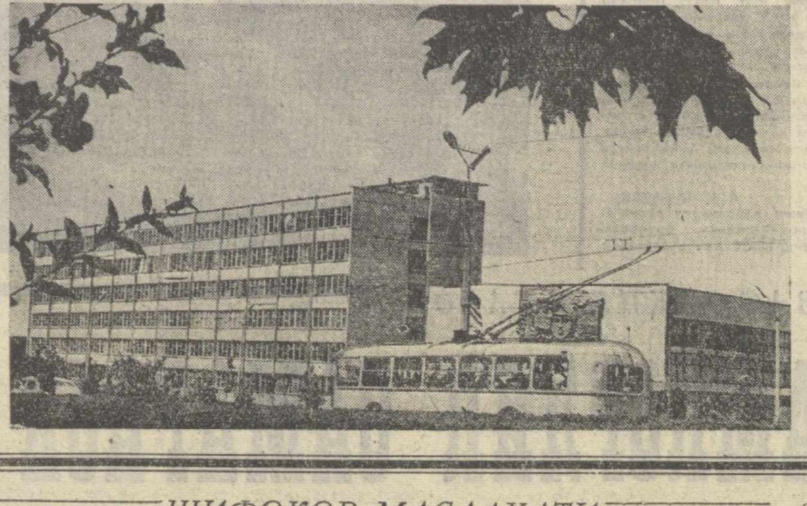

Медицина ходимларини оқ халатли нажоткорлар деб бежиз айтишмайди. Суратда: вақтида ёрдам қилиб, кўпгина кишилар ҳаётини сақлаб қолган шифокорлардан Тошкент шаҳридаги тиббий тез ёрдам клиник касалхонасининг хирурглари А. Гренадер, В. Қодирова ва катта ҳамшира Л. Яшченко.

И. Глауберзон фотолари.

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

ФАСЛ ДАРДИДАН САҚЛАНИНГ

Йилнинг икки фасли — ёз ва кузни шифокорлар «долзарб ой» деб ҳисоблайдилар. Бу вақтда улар турли юқумли касалликларнинг олдини олишга интиладилар. Ана шу дамларда шифокорлар ва бутун жамоатчилик қандай чоралар кўришлари керак? Қандай қилинса ёзда кўпаядиган ошқозон-ичак касалликларининг, айниқса, дизентериянинг олди олинган бўлади?

Ошқозон-ичак касалликларига қорин тифи, паратиф «А» ва «Б», ич буруғи ва овқатдан заҳарланиш киради. Айниқса дизентерия (ич буруғи) ҳозир ҳам кенг тарқалган касалликлар орасида у грипдан сўнг биринчи ўринни эгаллаб келмоқда.

Дизентерия касаллигини қўзғатувчи микробни бундан 85 йил муқаддам рус врачи А. В. Григорьев топган эди. Кейинчалик эса бу хасталикни қўзғатувчи микробларнинг бир неча хили аниқланди. Ҳозирги вақтда шундай микробларнинг тўрт тури маълум.

Дизентерия микроблари одам организмига оғиз орқали, сув ёки озиқ-овқат маҳсулотлари билан тушади ва йўғон ичакка ўтиб, шу ерда кўпаяди. Улар ўзидан кучли заҳар—токсин чиқариб, бутун организмни заҳарлайди. Бу эса йўғон ичак шиллиқ қаватининг яллиғланишига сабаб бўлади.

Дизентерия микроблари ташқи муҳитга унча чидамли эмас. Бироқ, улар қулай шароитда узоқ яшаши мумкин. Бу микроблар бемор фойдаланган буюмлар, идиш-товоқ ва бошқаларда беш кундан йигирма тўрт кунгача яшай олади.

Қайнатиш, шунингдек, дизенфекцияловчи моддалар микробларни тез ўлдиради. Дизентерия билан касалланишга кўпроқ туриб қолган озиқ-овқатлар (айниқса, сут ва сут маҳсулотлари ва бошқалар)ни истеъмол қилиш сабаб бўлади. Дизентерия микроблари озиқ-овқат маҳсулотларига ва организмга ювилмаган қўл ва пашшалар орқали, сабзавот ва меваларни ювмасдан ейишдан ҳам ўтади.

Дизентерияга барча ёшдаги кишилар, айниқса болалар ва юқумли касалликларни бошидан кечирган кишилар тез чалинади. Касалликнинг оғир тури бир ёшгача бўлган болалар ўртасида кўпроқ учрайди. Хасталикнинг яширин даври 2 кундан 7 кунгача давом этади. Бу даврда беморлар ланжлик, ҳолсизланиш, бош айланиши, иштаҳа йўқлиги ва уйқусизликдан шикоят қиладилар. Тана ҳарорати кўтарилади. Кейинчалик бу белгилар қаторига қоринда оғриқ туриши, тез-тез ич кетиши қўшилади.

Хасталикнинг оғир турлари ҳозирги вақтда камдан-кам учраса-да, ич кетиш касаллик бошлангандан бир неча соат ўтгач хуруж қилади. Бунда тана ҳарорати тез кўтарилади. Ҳатто енгил турда ўтадиган дизентерия ҳам 3 ёшгача бўлган болалар учун хавфлидир.

Айниқса, дизентерия эмизикли, сунъий овқатлантириладиган, нимжон ва рахит касаллигига чалинган болаларда оғир ўтади ва касалликдан кейин кўпинча зотилжам ва ўрта қулоқнинг яллиғланиши каби асоратлар қолдиради. Шунинг учун уларни ўз вақтида, тўғри даволаш жуда муҳим. Касаллик баъзан енгил ўтиши мумкин. Бунга ота-оналар эътибор бермайдилар. Уни боланинг тиши чиқиши ёки овқат ёқмаганлигидан деб ўйлайдилар. Натижада, бемор ўз вақтида даволанмай, аҳволи оғирлашиб қолиши мумкин.

Агар касаллик 2 ойдан ўтса, у сурункали турга ўтиб кетиб, 1-2 йилгача давом этиши мумкин. Сурункали дизентериянинг кечиши бир меъёрда бўлмай, тўлқинсимон характерда ўтади. Бемор қисқа муддат тузалиб, кейин яна касаллик қайталайверади.

Хроник дизентерия билан оғриган кишилар маълум вақтгача ўзларида касаллик микробларини ташиб юрадилар. Бу эса бемор атрофидаги кишиларнинг ҳам касалланишига сабаб бўлади. Шунинг учун бундай беморлар доим врач назорати остида туриши лозим.

Дизентерия баъзан енгил кечиши, ҳарорат кўтарилмаслиги, бемор нажасида қон, йиринг бўлмаслиги ҳам мумкин. Бунда меъда, ичак йўлларида енгил ўзгаришларгина бўлади. Бундай пайтда беморлар ўзларини «даволашга» ҳаракат қилиб, оч юриб, аччиқ чой ичадилар, мева қоқилари, қотган нон ва шиггуруч ейдилар, билиб-билмай турли дориларни ичадилар.

Бундай «даволаш» бемор аҳволининг яна ҳам оғирлашувига олиб келади. Шунинг учун тезда врачга бориш ва унинг кўрсатмаси билан даволаниш зарур. Бу касаллик хроник турга ўтиб кетишининг олдини олади.

Кейинги йилларда дизентерияни даволашда сульфаниламид ва антибиотиклар кенг қўлланиляпти. Уларни фақат врач маслаҳати билангина қабул қилиш лозим. Бу дорилар дизентериянинг хроник турида касаллик қайталаганда қўлланилади. Агар бемор дориларни ўзи билганича қабул қилса, касаллик қўзғатувчи микроблар бу препаратларга ўрганиб қолади ва даволаш қийинлашади.

Мамлакатимизда дизентерияни даволаш билан бирга, унинг олдини олишга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ва даволаш-профилактика ишларини олиб бориш натижасида дизентерия билан касалланиш анча камайди. Шахсий гигиена қоидаларига риоя қилиш дизентериянинг олдини олишда муҳим аҳамиятга эга.

Дизентерия билан оғриган кишилар врачга қанча тез борсалар, шунча тез соғайиб кетадилар. Дардга чалинган кишилар одатда юқумли касалликлар касалхонасига ётқизилгандан сўнг бемор ётган уй дизенфекция қилинади. Бемор уйда бўлса, касалликнинг атрофдагиларга юқмаслиги учун чора кўриш, у фойдаланган идиш-товоқларни, уйни ниҳоятда тоза тутиш, полни содали иссиқ сув билан ювиш керак.

Дизентерия микробларини ташувчилар бор-йўқлигини аниқлаш учун болалар муассасалари, озиқ-овқат корхоналари ва умумий овқатланиш тармоқларида ишлаётганларни тегишли медицина кўригидан ўтказилади.

Ошхона, чойхоналар доимо саранжом-саришта бўлсин. Озиқ-овқатларни пашша кирмайдиган жойда сақлаш, сабзавот ва меваларни фақат ювиб ейиш лозим.

Одатда ҳар қандай касаллик, жумладан, дизентерия ҳам ҳар бир кишида турлича кечади. У баъзиларда енгил, бошқаларда оғир ўтиши ва асорат қолдириши мумкин. Бу асосан организмнинг ҳолатига боғлиқ. Организмнинг касалликларга чидамлилигини ошириш учун уни мунтазам чиниқтириб бориш, ишлаш, дам олиш ҳамда овқатланиш режимига, шахсий гигиена талабларига риоя қилиш лозим.

Дизентериянинг олдини олишда пашшаларни йўқотиш муҳим аҳамиятга эга. Битта пашша танасида 6 миллион, ичагида эса 28 миллионга яқин касаллик туғдирувчи ҳар хил микроблар, жумладан, дизентерия микроблари ҳам борлиги аниқланган.

Пашшалар ёзда айниқса тез кўпаяди ва бу вақтда дизентерия билан касалланиш ҳам ортади. Шунинг учун пашшаларни йўқотиш, уларнинг кўпайишига йўл қўймаслик лозим. Бунинг учун аҳлат ва чиқиндиларни ўз вақтида йўқотиш керак.

Биз юқорида айтиб ўтган маслаҳатлар дизентерия касаллигига тааллуқлидир.

Ёз неъматларини истеъмол қилишдан олдин албатта яхшилаб ювинг. Бозорлардан [illegible]

И. МУСАБОЕВ,
СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси.

КИТОБСЕВАРЛАР УЧУН

Ф. Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинатида халқ китоб магазини очилди. Бу, областда бутун иш китобсеварлар Бутуниттифоқ жамиятининг аъзолари, адабиётнинг фаол пропагандистлари томонидан жамоатчилик асосларида олиб бориладиган тўртинчи савдо корхонасидир. Улар ишдан бўш вақтларида пештахталарнинг ёнида туриб китоб сотадилар.

Магазинда бадиий, сиёсий ва техникага оид адабиётларни танлаб олиш мумкин. Жамоатчилик асосида ишлаётган янги магазин тўқимачилар орасида тез машҳур бўлиб кетди. Комбинатнинг кўпгина ишчилари ана шу магазиндан мунтазам равишда китоб харид қилмоқдалар.

Ҳозир китобсеварлар жамиятининг ташаббуси билан Фарғона азотли ўғитлар заводи ва сунъий тола заводида ҳам жамоатчилик асосларида ишлайдиган яна иккита халқ китоб магазини очишга тайёргарлик кўрилмоқда. (ЎзТАГ).

Ё. Э. ВЕЛИЕВ

Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди, 1926 йилдан бери КПСС аъзоси Ёқуб Эмирович Велиев узоқ давом этган касалликдан сўнг 16 августда 73 ёшида вафот этди.

Ё. Э. Велиев 1904 йилда камбағал деҳқон оиласида туғилди. Меҳнат фаолиятини ўн бир ёшидан бошлади. 1922 йилда у Ялта қишлоқ хўжалик техникумининг ишчилар факультетига кириб ўқийди. Унда муваффақиятли ўқиш билан бирга комсомол ячейкасига раҳбарлик қилади. Ё. Э. Велиев 1924 йилда Москвага, Шарқ халқлари Коммунистик университетига ўқишга жўнайди ва уни 1927 йилда муваффақиятли тугатади.

Партия Ё. Э. Велиевни 1931 йилда Тошкентга юборади. У бу ерда Октябрь район партия комитетининг секретари бўлиб, кейинчалик Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппаратида, Самарқанд, Тошкент шаҳар партия комитети секретари вазифаларида хизмат қилади.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ё. Э. Велиев Ўзбекистон Халқ Комиссарлари Совети ҳузуридаги санъат ишлари бошқармасининг бошлиғи бўлди.

Ё. Э. Велиев олий мактаблар тараққиётига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. У 1944 йилдан 1956 йилгача Ўрта Осиё Давлат университетининг ректори, Андижон педагогика институтининг директори лавозимларида ишлади. Кейинчалик Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия мактабининг директори бўлди. Пенсияга чиққунига қадар А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг ректори бўлиб ишлади.

Ё. Э. Велиевнинг фидокорона меҳнати ҳукумат мукофотларига сазовор бўлди. У икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, медаллар ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

Толмас меҳнаткаш ва ажойиб инсон Ёқуб Эмирович Велиевнинг ёрқин хотираси ҳамиша сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

КИНО БАЙРАМИ

23-28 август кунлари Қашқадарё областида кино санъати ҳафталиги ўтади. Ҳафталикни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети ва республика Кинематографчилар союзи ўтказади. Шу воқеа муносабати билан Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг раиси, СССР халқ артисти Малик ҚАЮМОВ «Совет Ўзбекистони» мухбирига қуйидагиларни гапириб берди.

— Кино санъати ҳафталиги КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга янада чуқурроқ татбиқ этиш ва шу орқали совет кино санъатининг сўнгги йилларда қўлга киритган ютуқларини омма ўртасида кенг пропаганда қилиш мақсадида ўтказилмоқда. Кино санъати ҳафталигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш программаси ишлаб чиқилди. Программага кўра, ҳафталик 23 август куни Қарши шаҳрининг бош кинотеатрида тантанали суратда очилади. [illegible] режиссёр, Ўзбекистон ССР хизмат кўрсатган артист Анатолий Қобулов суратга олган «Сен менинг ишончимсан», режиссёр Ҳожи Аҳмаринг «Йилнинг тўрт фасли», режиссёр, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Элёр Эшмуҳамедовнинг «Умидимиз қушлари» сингари бадиий, «Мирзачўл», «Қарши чўли», «Ўзбекистон санъати», «Файзулла Хўжаев», «Акмал Икромов», «Абдужаббор Абдураҳмонов», «Тошкент жасорати», «Осмонни қўлингда тут!», «Фестиваль—76» каби ҳужжатли, шунингдек, бир қанча мультипликацион, сатирик фильмлар бор. Ҳафталикда «Совет Ўзбекистони», «Мангу тош», «Қўқонлик уста», «Ўзингни енггин» каби телефильмлар ҳам намойиш этилади.

Ишчилар, пахтакорлар, зиёлилар, мактаб ўқувчилари, кенг томошабинлар оммаси билан бўладиган учрашувларда СССР халқ артистлари Шукур Бурхонов, Наби Раҳимов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Зикир Муҳаммаджонов, Турғун Азизов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Латиф Файзиев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Элёр Эшмуҳамедов, Аида Юнусова, Тўғон Режаматов, Пўлат Саидқосимов, [illegible] Гулчеҳра Жалилова, Дилором Камбарова ва бошқалар иштирок этадилар. [illegible]

ДУГОНАЛАР.

Т. Каримов фотоэтюди.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 1-ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ 1976—1977 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ОММАВИЙ ПОЙАФЗАЛЛАРНИ ТИКУВЧИЛАР, ДУРАДГОР-МЕБЕЛЧИЛАР, ТЎҚУВЧИЛАР.

Ўқиш муддати — 1-2 йил.

ЎҚИШГА КИРИШ ҲАҚИДАГИ АРИЗАЛАР 25 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга 16 дан 35 ёшгача бўлган, қулоғи оғир ёки тили дудуқ, туғма кар кишилар қабул қилинади.

Маълум муддат ишлаган ва тегишли меҳнат стажига эга бўлган кишиларга учинчи группа инвалидлиги бўйича бир умрга пенсия тайинланади.

Ётоқхона қошида катта ёшдаги карларнинг махсус кечки мактаби мавжуд, унда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим даражасини ошириш мумкин.

Ўқувчиларга ойига 25 сўм ҳажмида стипендия, шунингдек 100 процент ҳажмида ишлаб топган маошлари тўлаб борилади.

Йилда икки марта махсус устки кийим-бош ва махсус пойафзал берилади.

Зарурат туғилганлар бепул ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқишга киришда қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: корхона директори номига ариза, 3 дона фотосурат (3x4 см.), турар жойидан, карлик даражаси ва саломатлиги тўғрисида врачдан справка; паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар—34, Чангалзор-мавзу кўчаси, 1-уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ҳунар-техника таълими давлат комитети

УЧ МАРТА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ АБДУЛЛА НАБИЕВ НОМИДАГИ 1-ФАРҒОНА ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1976—77 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

слесарь-йиғувчи, механика-йиғув ишлари слесари, токарь, фрезерчи, аппаратчи, компрессор қурилмалари машинисти, дурадгор-станокчи, газ-электр пайвандчи, слесарь-ремонтчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ;

саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, контроль ўлчов асбоблари монтажи бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 2 ЙИЛ.

Ўқиш муддати бир йил бўлган группаларга 10 синф ҳажмида маълумотидаги 17—25 ёшли кишилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқувчиларга 30 сўмдан 37 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш муддати икки йил бўлган группаларнинг ўқувчилари тўла давлат таъминотида бўладилар. Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юрти контроль-ўлчов асбоблари монтажи бўйича слесарларни «КАЗАХМОНТАЖАВТОМАТИКА» трестининг Тошкент монтаж бошқармаси учун тайёрлаб беради.

Бизнинг адрес: Фарғона шаҳри, «Октябрь 25 йиллиги» кўчаси, 55-уй. (6, 12, 14-автобусларнинг «Фертеплосеть» бекати). Телефонлар: 4-48-12, 4-37-35.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Концерт. 11.15 — **Кашфиёт** (бадиий фильм). 15.00 — Меҳнатинг — иқболинг. 15.45 — А. И. Герцен Москвада. 16.30 — Онамларнинг мактаби. 17.00 — **Сенинг дўстларинг** (бадиий фильм). 18.15 — Горнчилар, қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Биз ўйнаб қўшиқ айтамиз. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.05 — **Герцог Боб** (музикали фильм). 21.30 — «Вақт». 22.00 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Киев) — **«ДНЕПР»** (Днепропетровск). 23.45 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Телефильм. 12.20 — Янгра, пионер ёзи. 12.40 — **Салом, Москва!** (бадиий фильм). 14.15 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 18.30 — Мультфильм. 18.40 — «Ёш куч» спорт программаси. 19.15 — Партиянинг социал-иқтисодий программаси — амалда. 19.30 — Ўнлар ташаббуси издошлари ҳикоя қиладилар. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — «Мусобақа туфайли туғилган». Тошкент — Павлодар. 20.30 — Ортиқ Отажонов куйлайди. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Мирмуҳсин. «Меъмор» (телеспектакль, 1-қисм). 22.25 — **Унутилган афсоналар дараси** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Одам-амфибия** (бадиий фильм). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — 450 минг тонна «оқ олтин» учун. 21.25 — Концерт.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/VIII да **Антигона**, 19/VIII да **Келинлар қўзғолони**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЛАТВИЯ ССР ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ. (19.30).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «МОСКВА» (11, 12.30, 14, 16, 18, 19.30, 21.15), «ВОСТОК» (жуфт соатлари), САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Эрналдар сочи эрта оқаради — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21).

Жаннат калити; Тоннель охиридаги нур: — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11, 14, 17, 20).

ЁЗГИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50, 22.30).

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигининг ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ БИЛИМ ЮРТИ 1976—1977 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ УН-ЕРМА САНОАТИДА ИШЛАШ УЧУН МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Билим юртига 7—10-синф ҳажмида маълумотли, 17 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ.

Ўқувчилар 18-25 сўмдан (аълочиларга 20 процент қўшимча, 3 маҳал бепул овқат) стипендия берилади.

СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАНЛАР 60 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ОЛАДИЛАР.

БОШҚА ШАҲАРЛАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ.

Кирувчилар ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), 3x4 см. ҳажмдаги 3 дона фотосурат, таржимаи ҳоли, соғлиғи тўғрисида справка, турар жойидан справка.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 2-Сельмашский проезди, 33-уй (14-трамвайнинг «Сельмаш» заводи, 8, 21, 48, 15, 23-автобусларнинг «2-ун комбинати» бекатлари).

Тошкент заргарлик заводи коллективи илғор ишчи, коммунистик меҳнат зарбдори бригадаларининг бошлиғи, III-даражали Шавкатли меҳнат ордени кавалери

Зуҳриддин ШУКУРОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 13303. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 193.